

наша Ніва

ПЕРШАЯ БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ISSN 1819-1614

Заснаваная ў лістападзе 1906. Адноўленая ў траўні 1991. Выдавец: Прыватнае прадпрыемства «Суродзічы». Выходдэць штотыднёва, у чацьвергі 9 771819 161008

Аж 600 мільёнаў даляраў за «БеСТ» | Зноў пра старыя граблі

Прыватызацыя дзяржаўнай маёмасткі паскараецца.

Старонка 2

Старонка 2

Старонка 8

Канібалізм у ВКЛ

Піша Алег Дзярновіч.

У НУМАРЫ

Тэлеканалы аглушаюць гледачоў рэкламай

Міністэрства гандлю падало ў суд на шэраг беларускіх тэлевізійных каналаў. Проблема — гучнасць рэкламы.

Старонка 4.

Вярнуліся да старой звычкі

Нягледзячы на спажывецкі бум і рост прапанаванням банкамі доўгатэрміновых кredытаў, беларусы ашчаджаноць больш, чым трациц. Гаспадарка — старонка 5.

Каб пабываць у Парыжы

адгарніце старонку 13.

У Беларусі высьпявае дзъюхпартыйная сістэма

40% зарэгістраваных ініцыятыўных груп — апазыцыйныя.

29 ліпеня скончылася рэгістрацыя ініцыятыўных груп на вылуччаныя кандыдату ў депутаты палата прадстаўнікоў. Канчатковыя лічбы атрымаліся такія: акруговая выбарчыя камісіі зарэгістравалі 422 ініцыятыўныя групы з 454, што падалі заяўкі.

Толькі 5% камандаду патэнційных кандыдатў атрымалі адмовы. Сярод іх і два вылуччэнцы АБ'яднаных демакратычных сілаў (АДС) — Зыміцер Вінаградаў (Мядзель—Вялейка) і Уладзімер Паклонскі (Нясьвіж).

Афіцыйныя прычыны адмове ў адмове ў рэгістрацыі сабра АГП Уладзімера Паклонскага стаўся выхад з ініцыятыўнай групі двух чалявек. Паклонскі меўся балятавацца па Нясьвіскай выбарчай акрузе. У склад ягонаі ініцыятыўнай групі ўйшшло 15 чалявек. Аднак двое з іх — сын дырэктара Красназвяздоўскай школы і настаўніца Даматканавіцкай школы —

напісалі заявы аб выхадзе. Аб прычынах можна згадацьца.

Было адмоўлена ў рэгістрацыі ініцыятыўнай групі старшыні Менскай абласной арганізацыі партыі БНФ Зыміцера Вінаградава, які збіраўся вылуччаніцца ў Вялейцы—Мядзеле.

Справа ў тым, што 24 ліпеня Зыміцер Вінаградаў быў затрыманы супрацоўніком ДАІ — быццам бы падзравіў, што ягоная машына крадзеная, праз чаго не пасыпець своечасова падаць дакументы ў акруговую выбарчую камісію.

Яшчэ адзін цікавы інцыдэнт здарыўся з вылуччэнцам партыі БНФ па Лунінецкай акрузе Віталем Кааратышом, якога пасылаў рэгістрацыя ініцыятыўнай групі забраўліў войска. Нягледзячы на гэта, хлопец у выбарах удзельнічаць ўсе адно зібірацца.

Болей стратай на гэтым этапе сярод вылуччэнцаў АДС няма. Рэгістрацыя пасыяхова прайшла 95 ініцыятыўных груп. Ад АГП зарэгістраваныя 27 чалявек, партыі БНФ — 23, ПКБ — 18, БСДП — 13,

будучай БХД — 7, былых Партыі працы — 4, «Надзея» — 3.

Як бачым, прадстаўнікам АДС не ўдалося на гэтым этапе закрыць сваімі кандыдатамі ўсе выбарчыя аругуты. Гаводле звестак прэс-сакратара дэмсцялаў ЮР'я Панцёнкіна, некаторыя з фігурантаў «сіслу ста дзесяці» адмовіліся ад удзелу ў выбарах на самай ранінай стадыі. У асноўным гэта было звязана з іспаком мясоўых уладаў на іх саюх, святочнай, патэнцыйных сяброў ініцыятыўных груп.

Зрэшты, збор подпісаў — гэта не адзіны з варыянтаў вылуччэння на выбары. Ёсьць яшчэ матчы-масіў вылуччаніцца ад партыйных структур, а таксама ад працоўнага калектыву. Усе видучыя апазыцыйныя партыі збіраюцца найбліжэйшым часам прафесійны зімбіль, дзе могуць быць вылуччаныя яшчэ некалькі кандыдату.

Працяг на старонцы 3.

СЪЦІСЛА

Марк Зэльцэр: «Справу майго брата замовіў Беразоўскі»

30 ліпеня ў Менску пачаўся працэс над амерыканскім грамадзянінам Эмануілам Зэльцэром, якога абінаванілі ў падробніці дакументаў ды іншых злачынстваў. Брат Эмануіла Марк, які жыве ў Нью-Ёрку, так пракамэтаваў справу для радыё «Свабода»: «Гэта рабіца на замову Беразоўскага. Беразоўскому трэба ізаляваць майго брата, бо ён адвакат Патаркіцкіх. Гэта ж усё дзеля ягонаіх грошай. Ну, вось знайшоў кранунг ў Ёўропе... Брат прыляпіце ў Менск на самалётэ Беразоўскага і быў здадзены КДБ».

Хлопца зь Пецярбургу ў Менску спалілі праста ў двары

Позна ўвечары ў двары дому №8 па вуліцы Харкаўскай разділіся вусыпшыя крыкі. Яшчэ да прыбыцця пажарнікаў эвакуацыя выплынула з польні 17-гадовага падлітка: адзенне на ім літаральна абутваліся. Хуткая дапамога забраўліла яго з алёкам: у хлопца адгалізвы да галёнак практычна на 70 працягнага згараўшага скру.

Аказаўлася, што 53-гадовы мужчына, напіўшыся, пасварыўся з юнакамі 17—18 гадоў. Між яіх быў і дзіўчына. Плянішы ў іх бензінам і чырвонай запалкай. А якіны сядзел на альтанцы, так яна і спалахнула. Узбуджаная криміналамі справа. Ахвяра прыхынула ў Менск з Піцеры, у госьці...

МВ

Хэндэ хох!

На фота: на ўходзе на стадыён правяроўца. Міліцыя прапанавала новыя меры бясьпекі пры правядзенні масавых мерапрыемстваў: мяркуеца ўвесці дзяленне плошчаў на сектары і праверку ўсіх удзельнікаў на пэрыметрах. Маюць забараніць праход людзей у п'яных стане, з падзарнімі жалезнымі прадметамі, тых, хто мае піва і віно, хто не адпавядае візуальному кантролю фізычнага стану. У выніку, на хвалі псыхозу пасыль выбухай 4 ліпеня, могуць быць амежаваныя законныя грамадзянскія права.

Фото: Т. Стасюк

КАМЭНТАР

Зноў пра старыя граблі

23 ліпеня Лукашэнка падпісаў закон «Аб правілах беларускай артрафії і пунктуацыі». 24 чэрвеня ён быў прыняты ў другім чытанні на палатай прэдстадзінкою. Змены, што прынесе гэты закон, мінімальныя — апроц прозыдэнта з вялікай літары ды пацвярдзеніем аканняня ў словах іншамоўнага паходжання і ўзгадаць ніяма.

Вось толькі фішка ў тым, што ад 1 верасня 2010 году пісці на новых правілах абавязкуць усіх. Волынца для карысланікаў «старашкевіць» скончылася. Ціпер за памікчынне звичных на пісьме выдаўцоў друкаванай прадукцыі будуть карань. Канечне, абсурдні.

Але ў нас часта так. Ці не абсурдна тое, што закон аб мове прымалі толькі якія ёні карыстаюцца ў штодрэйным жыцьці? Ці не абсурдна, што відучыя мовазнайды краіны не былі датычныя да прыніцця гэтага дакументу?

Тым ня менш, закон спарадзіў рэакцыю. Ужо лягася загучала пытанніе: а пі варта так трыміцца за «старашкевіцу»? Допісы ў блогах, артыкулы ў газетах на тэму правіл пісці ўжывалі жынкую дыскуню.

Прыхыlnікі «старашкевіці» адразу пачынаюць абінаваць сваіх апаненту ў «здрадзе». Ну а прыхыlnікі «варкамаўкі» таксама не заставіліся ўбаку, кажучы на сваіх апанентаў, што тэя «старашка» дадейш ад народу. Беларусы сварыліся з беларусамі. А за што?

Мова нас павінна аб'ядноўваць, а выходитць зусім наадварот. У інглішце носібты мовы выкарыстоўваюць абодва правацілі. Каб пераканцаць ў гэтым, варта толькі звірнуцца да паслугу пошукувіка google. Мы маем у выніку: 390 тысяччы спасылак на запіс «сэць», 1 396 тысяччы на «сэць», 396 тысяччы на слова «сеньня», 1 415 тысяччы на «сёня». Пойнты парытэт.

На афіцыйны правапіс у сваіх улётках перайшлі Дэмакратычны сілы. Афіцыйны правапіс выкарыстоўвае і Каталіцкая царква, якіч адно апрыніча Беларускіх Гета рэлігіі.

Тому на бачу драмы ад пераходу на афіцыйны правапіс тых газетаў і сайты, якія выдаваліся на «старашкевіці». Уропіе, «старашкевіці» — гэта ўсяго толькі правапіс.

Вымаўленыя ні мае да правапісу нікага дачынення. Мяккі «о» у слове «сеньне» вымаўляецца заўсёды незалежна ад правапісных традыцый.

Ужо не кажу пра блыганіну, якая неизбежна ўзынае пры сінінавымі двух варыянтаў беларускай мовы. Вучыўся я ў школе афіцыйнага правапісу, і ды мене ён такі ж беларускі, які і кожны іншы.

На здаровы глаз, пераход на адзіны правапіс павінен спрыяць кансалданы беларусаў. Не драбіць іх яшчэ болей з надуманых прычынай. Шкода толькі, што переход гэты адбываецца ў такіх дзікіх умовах. Але як то будзе — пабачым.

Лічу, што праз правапіс німожна губіць тыя неімаверныя легальныя выдаўцтвы, якія друкуюць беларускамоўную прадукцыю. У любым выпадку, книгі, газеты і сайты мы чытаєм праз іх змест, а не форму.

Змініцер Панкавен

СІМЁН ПЕЧАНКО

Аж 600 мільёнаў даляраў за «БесТ»

Найбуйнейшы турэцкі апаратар сотовай сувязі кампанія Turkcell набывае 80% акцыяў ЗАТ «Беларуская сетка тэлекамунікацыі» («БесТ»).

29 ліпеня ў Менску ва ўрадзе Беларусі быў падпісаны трохбаковая дамова паміж Дзяржкамітам на маёмысы (прадавец), «Белтэлекамунікацыён Хізметлері А.Ш.» (пакупнік) і «Турксел Інвестым Хізметлері А.Ш.» (гартант). Паводле якіх Turkcell набывае 80% акцыяў «БесТ», рэшта актыўаў застаецца за беларускімі бокамі.

Першыя \$300 млн Turkcell пералічыць пяцім 30 дён з моманту падпісання пагаднення, і дадатковыя плаціжы па \$100 млн будуть праведзены адвансевна 31 снежня 2009 і 2010 гг. Акрамя таго турэцкая кампанія ўзяла на сябе абавязак выплаціць Беларусі яшчэ \$100 млн у выпадку, калі «БесТ» атрымае станочныя гадавыя даходы. Да ўсяго, Turkcell дацткова інвестуе \$400 млн у развязыць сеткі, паведаміў старшыня Дзяржкага юніоннага прамысловага камітэта Беларусь Мікалаі Азаматай (у падпісаджаныі ДВІК) знаходзіцца адзін з заасналальнікаў «БесТ» — НДП сродкам аўтаматызацыі ДНВА «Агат».

Паводле статыстыкі Turkcell, якія пададзены на

загаду, ён стаў першым інвесторам у беларускім сегменте тэлекамунікацый. Акрамя таго, у 2007—2008 гг. «БесТ» падараваў 100% акцыяў тэлекамунікацыйнай кампаніі «Белтэлекам» (БТК) інвестору — АДПСА «Агат» (75% у статутных фондах) і РУП «Белтэлекам» (25%). У ліпені 2006 г. апаратар атрымаў кітайскі крэдыт для стварэння інфраструктуры памерам \$234 млн. Варычы ўзялі трубы з 2009-га па 2014 г. Паводле стану на 1 ліпеня 2008 г. абанэнцкая база складала 187 тыс. чалавек. За апошні пяцігоддзе агратрат падключыў усіго толькі 5,1 тысяччы новых абанэнтаў. Сетка «БесТ» пакрывае 26,3% тэрыторыі краіны, на якой жывуць 68,6% насельніцтва.

Turkcell зьяўляецца лідуючым GSM-апаратарам Турцыі. Адным з акцыянераў Turkcell зьяўляецца скандыльная кампанія TeliaSonera.

Сімён Печанко

ШТО НІ КРАЙ ТО ЗВЫЧАЙ

У Японіі бум на пікантныя стужкі для пэнсіянэраў

Сіреа Такуда знаходзіцца ў выдатнай форме, але ў астатнім выглядае так, як і любы іншыя японцы 74 гадоў. Тры гады таму былы службоўцем перанес інфаркт, але сёньня ён пачуваецца як ніколі здаровы і шчасливава жыве з жонкай і дачкой у цэнтры Токіё. Вядома, ён вядзе больш актыўны лад жыцця, чым большасць пэнсіянэраў, але гэтым Такуда абавязаны свайг падпрацоўцы — ён здымаетца ў паранфільмах.

Насамрэч Сіреа Такуда — гэта спрэчны пэсёуданім. Сваё сапраўднае імя мужчына не называе, бо, як ён сцівярджае, жонка й дачка яня ведаюць, што за апошнія 14 гадоў ён зінёўся прыкладна ў 350 беларускіх фільмах.

Рэжысёр Гаічы Кона ўпэўнены, што эратызм пажылых людзей прываблівае я маладых гледачоў.

«Мне падаецца, ёсьць нешта, чым валодае толькі ста-ро-пакаленне, і чаго німа ў маладых. Справа ў тым, што гэтыя людзі пражылі значна болей. Мы павінны іх паважаць і вучыцца ў іх», — з пачуцьцем заўлічы Кона.

Взтранан порнайіндустрыі плянуне працаўца да 80 гадоў — а можа быць, і даўжэй, — калі акажацца запатрабаваным. Мяркуючы па тым, якім вострым попытам карыстаюцца ягоныя карынцы, биз працы ён наўрад ці застанецца.

Паводле звестак прадстаўнікоў індустрыі, штогодовы абарот японскага рынку парнафільмаў складае 1 мільярд даляраў. Доля сэгмэнта «для пажылых» увесе час павялічваецца й, паводле экспертаў, будзе павялічвацца ў надалейшым разам з старымі японскага грамадства.

АК

СЪЦІСЛА

Караджыча даставілі ў Гаагу

Былы лідер басынскіх сэрбаў Радаван Караджыч даставілі ў Гаагу. Самалёт з Караджычам вылецеў з Бялграду ў Гаагінду ў 4.45 па мескім часе ў сераду. Міжнародны трибунал па наўядзеніях у часе балканскай вайны 1992—1995 гг.

Адкрыццё «Кастрычніцкай» пераносіцца

Мэтро «Кастрычніцкая» адчыніцца на раней за кастрычнік. Стары эскалаторы дэмантаваны, заўтрыны падмуркі Аднак у Беларусі не знайшоўся сігнэльны, здольных зманізаваць новыя эскалаторы, таму мантажнікі давялося шукаць за мяжой.

Падаткавікі прыйшлі да Лябедзькі

У аўторак падатковая інспіцыя Цэнтральнага раёну стаціі правила чарговую праверку дзеянісці Анатоля Лябедзькі і арганізаціяў, да якіх ён мае дачыненне. Гэта ўжо трэцяя праверка Лябедзькі апошнія два тыдні. Раней падатковая служба запікаўшыся даходамі многіх праваабаронцаў, старшыня ПКБ Сяргея Калініна, дачка Аляксандра Казуліна Вольга і Юлія, журналісткі «Народнай волі» Святланы Калінінай.

Вуліца імя Сапегі такі будзе

30 ліпеня ў Пружанах адбыліся публічныя добраўты па перайменаванні адной з вуліц гораду імем кандыдара ВКЛі Ліва Сапегі, які ту нарадзіўся. Вынікам суперчыні стала камітрапісанская рашэнне называць імем вялікага дзеяча новую вуліцу, якія толькі практукуюцца. Збор подпісаў за Сапегу зладзіў «Рух «За Свабоду», ТБМ і жыхары гораду.

Сімерць праз наўшнікі

«Партатыўныя пілеры могуць быць небясьпечнымі. Не карыстаюцца імі, едучы на роварах», — такі звярот да моладзі распашыўся брытанскія пілары. Гэта пілары, якія ніколі не пачуваюцца ўзялічыўшыся на пілары. Аднак яны падаюць пілары, якія толькі практукуюцца. Збор подпісаў за Сапегу зладзіў «Рух «За Свабоду», ТБМ і жыхары гораду.

Фантастычны футбол БАТЭ ў Брусселе

Ужо сама магчымасць паспаборніцтва з такім славутым клубам, як бруссельскі «Андрорлехт» успыралася для БАТЭ ўдзачнай. Ну а перамагчы такога суперніка, ды яшчэ на чужым поле, дарагога капіту.

БАТЭ вырваў перамогу за дзівэ хвіліну да фінальнага сывістку пасыля білікучага ў дзяржаву Абігэль Хойтран запінула пад коламі, не пачуўшы наблізення аўтамабілю. Калі б Абігэль начула шум матару, яна, несумненна, засталася б жывая.

МБ, ЗП

У Беларусі высьпявае дзьвюхпартыйная систэма

Праця са старонкі I.

У прыватнасці, чарговы раз пра дэпутацкія амбіцы заявіў сябар БСДП генэрал Валеры Фралоў. Спачатку Фралоў значыўся ў сьпісах АДС па Слуцкай акрузе, але вырашыў адмовіца на карысць аднапартыцца Юрэвіча. Цяпер жа Фралоў на супраць заніць вакансію, якая ўтварылася ў Стайнечкай акрузе пасля адмовы ўдзельнічыць у выбарах прадпрымальніка Віктара Крывала.

«У любым выпадку, закрыцьце акургі нам ужо ня ўдасца», — прызнае Ю.Пацемкін.

З'явілася таксама на сябе ўвагу мінімальнае вылучэнне кандыдатаў ад прайядных партыяў. Камуністычнае партыя Беларусі вылучыла 19 чалавек, прадстаўніцтва іншых палітычных структур мізэрнае: Аграрная партыя — 1 чалавек. Распіліканская партыя працы і справядлівасці — 1.

Я і занічылася, асобнай калянай на выбары ідзе пярэстая «Эўрапейская кааліцыя». Большасць вылучэнцаў якой з'яўляюцца сібрамі незарэгістраваных Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі «Народна-народна грамада» і Партыі свабоды і прагрэсу.

Старшыня Цэнтральнай рэвізійнай камісіі БСДП (НГ) Мікалай Кійка кажа, што на стан 28 ліпеня былі зарэгістраваныя 63 прадстаўнікі «Эўрапейскай кааліцыі».

Ці не ператворацца выбары ў чарговы фарс? На фота: 2006 год, студэнт БАТУ галасуе датэрмінова.

Першы этап кампаніі не дае падставаў спадзявацца, што з выбараў-2008 пачненца дэмантаж палітычнай манаполіі на ўладу.

Колькасць вылучэнцаў ад АДС

2004 («Пяцёрка+»)	227*
2008 (АДС)	95**

Колькасць вылучэнцаў ад «Эўракаліцы»

2008 («Эўракаліцыя»)	63
2004 («Народная грамада» + «Маладая Беларусь»)	66 (56+10)

Вылучэнцы па партыях

БНФ:

2004	55
2008	24

АГП:

2004	63
2008	28

ПКБ:

2004	38
2008	18

* Парламэнцкія кампаніі 2004 і 2008 рознынца тэхнікай аналізы. Чатыры гады таму «Пяцёрка+» вылучала па два-тры кандыдаты на кожную акруту (з мэтай перастрахоўкі ў выпадку нерэгістрацыі аднаго з прэтэндэнтаў), дык сёлета вырашалі спыніцца на адным.

** Без уліку будучых вылучэнцаў ад партыйных звязаў.

Мікола Статкевіч неаднаразова заяўляў, што вылучэнцы ад ягонай кааліцыі будуть балітавацца па тых акругах, дзе будзе весьціся недастатковая агітация за эўрапейскую інтэграцыю і каштоўнасці. Сам Статкевіч будзе балітавацца ў сталічнай Коласаўскай акрузе, дзе па сьпісе АДС значыцца лідер ПКБ Сяргей Калякін.

У «Эўрапейскай кааліцыі» вядомых асобаў няшмат. Ці не падвалі ўсіх вылучэнцаў «ЭК» пойдуть на выбары па Менску і Магілёўскай вобласці.

Цікавым падаецца дубляванне прозвішчаў кандыдатаў, як у сьпісе АДС, так і ў «Эўрапейскім». Гэта, напрыклад, прадпрымальнікі з Баранавіцай і Бабруйску Мікалай Чарнавус і Алена Мядзведзеява.

З'явілася не сябе ўвагу самавылучэнныя па Барысаве рэдактары «Борисовічых новостей» Анатоля Букаса, які складзе канкурэнцыю прадпрымальніку з АДС і АГП Віктару Гарбачову, а таксама аднаму з лідэрам «Белай Русі» Віктару Гумінскому.

Былы дэпутат палаты прадстаўнікоў, а таксама старшыня

Партыі свабоды і прагрэсу Ўладзімер Навасяд вылучаецца ў Менску па Сьвіслацкай акрузе, дзе ягоным супернікам ад АДС будзе Аляксандар Давровольскі. Напоўна, прадстаўнік АГП таксама недастаткова адданы «эўрапейскім ідэалам».

Цікавам кампанія будзе назірацца яшчэ ў менскай Ясенінскай акрузе, дзе апрош Валяніцыны Свяцкай (ПБНФ) будуть таксама вылучацца адзін з лідэрў прадпрымальніцкага руху Аляксандар Макаёў (блізкі да «Эўракаліцы») і былы лідер «Белага легіёну» Сяргей Чыслай як незалежны кандыдат. Апошні прыняў рапорт на ўрэгіене, што лічыцца апорай лукашэнкаўцаў, на Магілёўшчыне, у Горадзіцкай акрузе, кандыдат ад партыі БНФ Андрэй Юркоў назіраіць першую тысячу подпісаў літаральну за пару дзён.

Разам з тым, першы этап кампаніі не дае падставаў спадзявацца, што з выбараў-2008 пачненца дэмантаж палітычнай манаполіі на ўладу, што сформавалася ў краіне. Апазыцыя фактычна цалкам выключаная з працэсу падліку галасоў. Толькі 42 вылучэнцы апазыцыі трапілі ў акруговыя камісіі. Колькі з 1500 кандыдатаў трапілі ва ўчастковыя камісіі, пакуль не вядома.

Зміцер Панкавец

Прыняла рапорты ўдзельнічыць асобна ў парламэнцкай кампаніі і Беларускай сацыял-дэмакратычнай грамадзе. Лідар партыі Станіслав Шушкевіч кажа: «Для мяне стала адкрыццё, на сколько нашыя людзі гатовыя працаўаць». Па звестках былога сышкера Вярховага суду, ад ягонай

Акругі найбольшае канкурэнцыі

Менск, Коласаўская

Сяргей Калікін
(ПКБ, АДС)

Мікола Статкевіч
(«Эўракаліцыя»)

Менск, Ясенінская

Аляксандар Макаёў
(«Эўракаліцыя»)

Сяргей Чыслай
(незалежны кандыдат)

Валяніца Свяцкай
(ПБНФ, АДС)

Менск, Сухараўская

Анатоль Лябедзька
(АГП, АДС)

Алесь Лагвінец
(незалежны кандыдат)

Вольга Казуліна
(БСДП, АДС)

Бюджэт перавёрстваецца пад газ-200

«Газпром» зламаў беларускіх пераговоршчыкаў. Адказным ведамствам наступіла ўказанне падрыхтаваць так званы «пэсцыстычны прагноз» на 2009 год.

Паводле інфармацыі інтэрнэт-выдання «Задура тваёй краіны», такое ўказанне дадзі адрасу ж пасля віртанія на мінульм тыдні з Москвы гендэректара ААТ «Белтрансгаз» Уладзімера Мярэва, які ўзельнічай у перамоўках з кіраўніцтвам расейскай манаполіі.

Гэты варыянт прагнозу плянуюцца разгледзець на пашыранай нарадзе Рады міністэрстваў з удзелам Аляксандра Лукашэнкі ў першай палове жніўня. Усе пакачыкі на наступны год у ім разылічаюцца, зыходзя-

чы з 200 даляраў за 1 тыс. куб. м. прыроднага газу.

Гэта цана на 60 даляраў (або на траціну) большая, чым меркавалася ў «аптымістычным» пракце блюзэту.

Упершыню інфармацыя аб магчымым росце цаны на газ да 200 даляраў і вышэй з'явілася ў траўні гэтага году. Спачатку яе аучыў чыноўнік саюзу Беларусі і Расеi Васіль Хрол.

У чэрвені пасол Расеi ў Беларусі Аляксандар Суркай у больш катэгарычнай форме заявіў на прэз-канферэнцыі, што ў 2009 годзе Беларусь будзе плаціць за газ 200 даляраў за тысячу кубоў.

МВ

ЗША абвяргаюць інфармацыю пра С-300 для Ірану

Прадстаўнікі Міністэрства абароны ЗША абверглі заяву ізраільскіх вайскоўцаў адносна сухтых паставак ў Іран прац Беларусь расейскіх комплексаў С-300.

На прападобнай гэтую інфармацыю распаўсюдзілі выданне Jerusalem Post, а таксама брытанскія вясны часопіс Jane's Air-Launched Weapons.

Паведамлялася, што расейскія систэмы С-300 здольныя перашкодзіць нанясенію авіядару па іранскіх ядерных аб'ектах і што заснаванне падобнае перакананне Пэнтагону.

Радыё «Свабода»

цве Менску». Заходняя журналісты назвалі Беларусь «самым імаверным шляхам» у пастаўках, «нават калі Расея адмайляе факт угоды».

Я заявіў прэсавы сакратар Пэнтагону Джэф Морэл, «ЗША, зыходзячы з уласнага разумэння суітвы, цвёрда вераю тое, што іранцы не атрыманоць расейскія систэмы сёлета».

Адказны чыноўнік Міністэрства абароны ЗША, аднак, адмовіўся патгумачыць, на чым заснаванне падобнае перакананне Пэнтагону.

Малюнкі на асфальце

27 ліпеня ў Салігорску адбыўся штогадовы конкурс малюнкаў на асфальце, прысьвечаны ўгодкам прыніціці дэклараціі аб незалежнасці Беларусі.

Весь ужо трэці год запар незарэгістраваны «Малады фронт» прыняў салігорцам такі конкурс. Сёлета некаторыя ўдзельнікі сур'ёзна рыхталіся, і гэта выявілася ў супраўдных творах мастацтва на асфальце: князь Альгерд, менскі Чырвоны касцёл і выявы нацыянальнага гербу «Пагоня» радавалі мінакоў. Атмасфера таксама была сувяточнай: музыка, усмешкі, таленавітыя малюнкі.

Аўтары былі адзначаны каштоўнымі прызімі: беларускімі кніжкамі, аўдыё-кнігамі, саколкамі. Журы, у склад якога ўваходзілі пэзтка Ніна Ермалінская, а таксама рэдактар «Свабоднага Салігорску» Аляксей Валадаў, вызначылі найлепшыя працы.

Супрацоўнікі міліцыі паводзілі сябе стрымана, правяраючы паштарты ў тых, хто фатаграфаваў конкурс.

Праз 5 хвілін пасля звязрэння, спэцгвардзія ЖКГ, якая тэрмінова прыбыла на месца конкурсу, зміла малюнкі.

Пераможцам, вось ужо другі раз, стаў Глеб Сандрас, навучунец БДУ. Другое месца заняла праца «Князь Альгерд» (Шынкевіч Тацяна і Таранік Аліна).

Псыхоз
У пятніцу 25 ліпеня нейкі жыхар Барысава паведаміў у міліцыю, што ў раёні рэйнага суду быў знайдзены падзоронкі пакет. На месца, дзе была знайдзена «выйхоўка», была выкліканая рота сапёраў. Выстаўленое ачапленне, а таксама адбылася эвакуацыя грамадзян, што знаходзіліся побач. Нікага тратылу сапёры

не знайшлі. Як потым выясняўлася, пакет пакінуты мясцовы п'янчуга, паведамляе «Борисов электронны».

А ў Менску міліцыя заявила крымінальную справу на жанчыну, якая ў суботу паведаміла пра мініраваныне забудоўляльнага комплексу «Журавінка». 36-гадовая мяничка была затрымана праз пяць хвілін пасля эвакуацыі тэлефанавання.

Пракуратура пацвердзіла, што Меху тэлефанавалі

28 ліпеня кіраўнік Кобринскай суполкі БНФ Аляксандар Мех, звольнены з працы ў ААТ «Белтрансгаз» за свой намер удзельнічаць у выбарах, падаў заяву ў суд Кобринскага раёну. Ён просіць аднавіць яго ў працы, кампенсація за вымушаны прагул і маральную шкоду

500 тысячай рублёў.

Мех атрымаў адказ з Кобринскай раённай праукратурай, куды ён звязываўся са скаргай пасля таго, як яму з аброзамі і пагрозамі тэлефанаваў незнадомы чалавек і ягоны мабільны тэлефон зафіксаваў нумар прымемнай дэпартатата Віктара Кучынскага. У праукратуры падцвердзілі, што на самай справе

телефанавалі з той прыменай.

Старшыня партыі БНФ накіраваў тым часам ліст рэдактару «Советскай Беларуссии». У ім ён прапаноўвае выдрукаваць запіс гутаркі з Мехам у гэтай газэце. Можна здагадацца, які будзе адказ.

А доптыты працягваюцца

Дэмакратычных актыўісту Алега

Корбана і Максіма Вінірскага выклікалі па телефоне на упраўленне КДБ па Менску і Менскай вобласці. Усё па справе выбуху 4 ліпеня.

У Менску – міні-бэбі-бум

За апошнія падыгоду на сьвет звязлася 9700 менчукоў. Эта на 500 малых болей, чым за аналігічны перыяд лягася.

СЪСІСЛА

ФОТАФАКТ

Паводка ў Прыкарпацці і Прыднястроўі. Прэзыдэнт Украіны наведвае затопленыя раёны.

Тэлеканалы аглушаюць глядачоў рэкламай

сейкіх перадачаў з беларускай рэкламай узінікаюць тэхнічны складаццаць ў выроўнівальні узроўню гуку.

Як паказалі дасьледаванні, гучней за ўсё гучыць рэклама, якая перарывае сэрыяль і мастакі фільмаў, а вось узровень гуку шэрагу інфармацийных перадачаў часам нават перавышае узровень гуку рэкламы.

Паслы ў таго, як новыя і вельмі ўважлівія глядачы на працягу дастаткова доўгага прамежку часу замяралі ўзровень гуку на гэтых каналах, было занадта гучнай у парадкаванні з астатнімі перадачамі. На ТВ даказаваюць, што гэта было выкліканы агараванасцю аўтараў глядачоў. Праўда, на большасці каналаў розныя прамежкі гуку на гэтых каналах змянены, але глядачы на іх здадзяліся.

Як паведамілі ў Міністэрстве гандлю, якое ажыццяўляе кантроль над выкананнем заканадаўства аб рэкламе, праверка тэлеканалаў была ініцыяйваваная.

Праўда, на

большасці каналаў розныя прамежкі гуку рэкламы і перавешанай ёю перадачы вагаюцца ў межах усяго 1—2,5 дБА. Між тым 1 дБА — мінімальная розніца, якую можа адчуць чалавек. Спэциялісты мяркуюць, што яна раздражняльнае дзеянне рэкламы на глядачоў ня толькі на яе гучнасць, але і на іншых фактарах, якія выкарыстоўваюцца вытворцамі рэкламы, каб зрабіць яе больш прыкметнай.

Найгрышным выпадае канал АНТ. Розніца паміж узроўнем гуку рэкламы і перадачай дасягае на ім 5 дБА. Яны апарӯдваюцца, што пры зъмешванні ра-

шынкі падаўдзялі.

Супрацоўнікі БелДЗІМу

пярэдадзяць, што паколькі

праведзенія імі сэрыя

вымрэвальні паказала

не адзінкавая, а рэгулярная пера

выышынны узроўню гуку.

Закон «Аб рэкламе» быў па

рушаны ў любым разе.

Настасія Дарагеева,

«Ежедневнік»

Вярнуліся да старой звычкі

Нягледзячы на спажывецкі бум і рост прапановы банкамі доўгатэрміновых крэдытаў, беларусы ашчаджаюць больш, чым трацяць.

Агульная сума ашчаджэння на насельніцтва на 1 чэрвень на 2,9 трлн рублёў перавысіла агульную суму крэдытаў, піша газета «Беларусы и рыноч». Такім чынам, насельніцтва фактычна звязулецца адной з крэйніцай рэсурсаў для банкаўскай систэмы і эканомікі ў цэлым.

Асноўную частку ашчаджэння складаюць дзяліцы ў нацыянальнай валюце — калі Br8,2 трлн.

Замежнай валютою беларусы захоўваюць калі Br4 трлн у пераліку на рублі (па стане на 1 ліпеня 2008 года). Пры гэтым доўгатэрміновая валютная запазычанасць насельніцтва на гэты ж час складае калі Br2628 трлн у пераліку на рублі. То бок фінансовых асобы забясьпечылі фінансаванне валютай суб'ектаў гаспадарання прыкладна на \$1 млрд.

Агульная сума ашчаджэння складае прыблізна 12,3 трлн рублёў, амаль па 2 мільяны рублёў на кожнага дарослага. Суб'екты гаспадарання, наадварот, ашчаджаюць перавагу назапашванню ў замежнай валюце.

У адрозненіе ад мінулага году сёлета беларусы валютою больш працаюць, чым набываюць. Адначасова значная частка валюты вывозіцца банкамі з краіны. Пры гэтым дзяржава ЗША вывозіцца больш, а завозіцца ў асноўным збор, што дае падставу казаць пра выцясненне ёўрапейскай валюты амэрыканскай.

Беларусы ашчаджаюць перавагу простым таварам і танным аздабычынку, але нарочваюць грашовыя ашчаджэнны. На фота: пляж на Свіцязі.

Перспэктывы крэдытаўнага бума

Накапленне ідзе поруч са спажывецкім бумам і захапленнем крэдытаў, найперш на нерухомасць і аўто. Апошніе адбываюцца дзякуючы пашырэнню прапановы банкамі крэдытаў, у першую чаргу доўгатэрміновых валютных. Такім чынам банкі намагаюцца засыцергаяць ад магчымых рызык, звязаных з аслабленнем беларускага рубля. Адзначаеца, што рост крэдытаўнай валютной запазычанасці хоць і значна саступае запазычанасці насельніцтва

на крэдытах у нацыянальнай валюце, але дэманструе апераджальны рост. Так, за першас паўгодзідзе 2008 году рост валютнай запазычанасці фізичных асобаў склаў 34,4% супраць 20,8% запазычанасці ў беларускіх рублях.

У цэлым запазычанасць на сельніцтва перад беларускімі банкамі ўжо калі году знаходзіцца на першых месцы сарадніні банкаўскіх актыўаў. У гэтым фінансовы асобы нават апярэзілі прамысловыя падприемствы. Прычына — банкі апэратыўна адразгавалі на папулярнасць ў насельніцтва гэ-

тай паслуті і пачалі рабіць яе больш даступнай. Аб'ём крэдытаўнай банкамі насельніцтва пакуль яшчэ далёкі ад насычэння, таму гэты сэгмент застаецца вельмі перспэктыўным.

Роля дзяржавы ў эканоміцы будзе расці

Разам з накапленнямі ў Нацбанку і камэрцыйных банках агульная сума дзяржэрсурсаў у банкаўскай систэме краіны складае калі Br14 трлн. Роля ўкладання ў камэрцыйныя банкі сёлета ўзрасла: за пять месяцаў гэтага

году іх доля тут вырасла на 58,2% і склала Br 7,4 трлн. Гэта, а таксама актыўізацыя прыватизацый дзяржмаёмаўцы, сведчаць пра то, што роля дзяржаўных сродкаў у фінансавай систэме краіны будзе толькі ўзрасці.

Атрыманыя ад продажу аўтакатаў дзяржмаёмаўцы і рост замежнай запазычанасці сродкі акумулюючы ў золатавалютным фонду, які ад пачатку году павялічыўся на 10,4% і складае \$7617,5 млрд.

Сямён Печанко, паводле «Беларусы и рынак»

СЪЦІСЛА

Эх, раз, ешё раз...

Намеснік кіраўніка Адміністрацыі прэзыдэнта Аляксандра Панкія звяйві пра неабходнасць перагляду праграмы ашчаджэння сілы. Ягонае інтарвю на гэту тему ўключанае ў закрыты Инфармацыйны бюлётн Адміністрацыі прэзыдэнта, які распаўсюджваецца сярод абласной і раённай вэртыкали. Неабходнасць рэзвіція А.Панкія аргументуе «граматнай аптымізацыяй выдаўткаў». Ён піцьця, што колькасць аграградкоў, якую меркавалася стварыць паводле праграмы — 1481, треба скраціць да 1000. На сёньняшні статус аграградкоў маюць 666 населеных пунктаў.

Цэны на жыльё працягваюць звыждацца

За другі квартал 2008 году сяроднія ціна квадратнага метра кватэраў на другасным

рынку жыльля ў Менску звызілася на 1,52% з \$1904 за квадратны метр у красавіку да \$1875 у чэрвені. Сяродня ціна прапанаваныя дзяловага будаўніцтва кватэраў у Менску вырасла за 2-і квартал 2008 году на 1,55% (\$1963/кв.м.). Для параднайніцтва, у Кіеве сяроднія ціна на другасным рынку складае ў сярэднім \$3844/кв.м. (рост з пачатку года — 16,3%). Сяроднія ціна кватэраў на першасным рынке Кіева складае \$2922/кв.м. У Маскве сяроднія ціна на другасным рынку вырасла з пачатку году больш чым на 23% і складае ў сярэднім \$5857/кв.м.

Больш рыбы, садавіны і гародніны

Беларусы ўёс часцей ашчаджаюць перавагу якансім і карысным харчовымі продуктам, звяйві намеснік міністра гандлю Вячаслав Драгун. Найперш гэта

датычыць прадуктаў, якія альбо не вырабляюцца ў Беларусі, альбо вырабляюцца ў недастатковай колькасці — марской рыбы, цытрусавых, гарбаты.

Украіна абмяжоўвае нормы соі ў кілбасах

Так, паводле новых правілаў, кілбаса выпішайца гатунку павінна на 100% складацца з мяса, першага гатунку — він менш чым на 80%. Вытворцы мясных вырабаў здолелі толькі адгормінаваць дату ўздзеяння гэтых стражжых нормаў да красавіка 2009 году.

Прыхільнікі новых стандартуў кажуць, што вытворцы напроты не пасыпелі выкарыстаныя старыя запасы соі, ды вінаваніцца іх у выкарыстаныя мадыфікаванай соі, пра што спажыўцы ў большасці не падпадаюць.

Дробныя гандляры захаваліся

За першас паўгодзідзе 2008 года колькасць індывідуальных прадпрымальнікоў павялічылася на 7,4% да ўзроўню аднаведнага перыяду мінулага году і складае больш за 215 тысяччай чалавек, паведамляе прэсслужба Міністэрства па падатках і зборах. Агульная сума падаткаў, якую дробныя гандляры выплацілі дзяржаве за першыя паўгодзі, складае 357,2 млрд руб. (\$169 млн), або 2,2% у агульным аб'ёме выплаты ў канцэрнавых падатковых органамі.

Кампанія Hewlett-Packard адкрывае прадстаўніцтва

Кіраўнікім прадстаўніцтва HP у Беларусі назначаны Канстанцін Лявонав, які раней займаў пасаду дарады гендэркатара кампаніі па СНД. Беларусь стала чальвертай краінай СНД, разам з Украінай, Азэрбайджанам і Казахстанам, дзе функцыянуе філіял прадстаўніцтва HP. НР — адна з найбуйнейшых IT-кампаній у сувязі з даходамі па памеры \$110,4 млрд за

выпіках чатырох апошніх финансавых кварталаў.

Рэнатэльнасць вырасла

Першы віц-прам'ер Уладзімер Сямашка паведаміў, што ў студзені — траўні рэнтабельнасць вырабленай прадукцыі складае калі Br14 трлн. Роля ўкладання ў камэрцыйныя банкі сёлета ўзрасла: за пять месяцаў гэтага

году іх доля тут вырасла на 58,2% і склала Br 7,4 трлн. Гэта, а таксама актыўізацыя прыватизацый дзяржмаёмаўцы, сведчаць пра то, што роля дзяржаўных сродкаў у фінансавай систэме краіны будзе толькі ўзрасці.

Атрыманыя ад продажу аўтакатаў дзяржмаёмаўцы і рост замежнай запазычанасці сродкі акумулюючы ў золатавалютным фонду, які ад пачатку году павялічыўся на 10,4% і складае \$7617,5 млрд.

Сямён Печанко, паводле «Беларусы и рынак»

Самы высокі заробак у авіятараў

Паводле дадзеных Міністэрства статыстыкі, найболейшыя заробкі атрымліваюць беларускія авіятары — \$615. На другім месцы з сярэднім заробкам памерам \$545 занятыя падакуўцамі, на трэцім — будаўнікамі (\$490). Найменші паводле памеру заробакаў цытрусавыя свінікі — калегамі ўзроўні мэдычных паслугі і санітарных умов.

СПП; паводле «Делю», bsb.by, БЕЛТА, «Заўтра тварыў краіны», Realt.by, Gazeta.ru

Прадстаўніцтва замежнай кампаніі шукае спэцыялісту па пушкагадобі.

Патрабаваны: узрост да 32 гадоў, веданье ангельскай мовы, ПК карыстальнік, пасвядчэнні кіроўцу, досьвед практичнай працы вітаеца.

Тэл.: (017) 254-21-58, e-mail: ceva_moroz@mail.bn.by

Забрыць у аграромы!

«Складваеца няпростая ситуацыя з забесьпячэннем вёскі аграрымі». Піша Аляксандар Класкоўскі.

Аграрная нарада, што прайшла 25 ліпеня на Берасцейшчыне, нагадала мне савецкі анэкдот. «Што будзе, калі ўсталіваць камунізм у Сахары?» — «Дэфіцит піску». У нас жа, як паведамляе ўрадавае агенцтва БЕЛТА, «складваеца няпростая ситуацыя з кадравым забесьпячэннем вёскі аграрымі...».

Чаму аграры ня хочуць у вёску — гэта пытанье кшталту: чаму рыба ня хоча жыць у водзе?

Столькі грошай увалілі ў тое «адраджэнне вёскі» — а з яе руці кіпі пры першай магчымасці.

Са словаў кіраўніка дзяржавы, на реалізацыйні праграмы адраджэння вёскі цігам 2005—2007 гг. накіравана блізу Br46 трлн, або 125% да прадугледжанага аб'ёму фінансавання. Разам з тым, за трох гадоў прырост сельгаспрадукцыі склаў толькі 12,2% пры заданын 21—27%. Недадзені калі 1,3 млн т збожжа, столькі ж бульбы, болей за 60 тыс. т ільновалакна.

Карацей, колькі ні съявай дыфірамбаў той праграме, няўзросным вокам бачна, што дзяржава напампоўка аграрнай галіны грашыма не дзе належнага эфекту.

Дарэчы, хто патлумачыць, што ў гэтым выпадку маеца на ўвазе пад адраджэннем? Да якой гісторычнай рысы ідзе ўяўна храналогічна адкрутка? Калі вёска квітнела і дыхала вольна? Мо пры калгасах? Ці за часамі прыгону?

Зрэшты, што калгас, што прыгон — розыніца невялікая. І ўлада, здаецца, наважылася аднавіць элементы прыгону. Іншай як патлумачыць словаў афійнага лідэра: «Паступуў ВНУ — ведаў, куды ішоў. І проста адпрацаваць і некуды пайсці ня будзе дазволена. Мы

Калі ўлічыць, колькі датацыяў ідзе нашаму аграрнаму сэктару, дык ці не выходзіць, што мы ў рэшце рэшт субсьядуем замежнага спажыўца?

гэта юрыдычна замацуем». Таксама было заяўлена, што «малады спэцыяліст,

АННА ДЖОНДУКУ ВІС ФОТО З МЕРКАРЭНУ

У дэпрэсійнай вёсцы застаюцца адны старыя.

накіраваны паводле разъмеркавання, без дазволу старшыні раённага або абласнога выканкаму ня зможа перайсці на іншое месца працы».

Вось табе, бабуля, і Юр'ёў дзень!

Цікава, а калі напалоханая маладзь увогуле не захоча ісці ў сельгасВНУ? Рэзктуаваць давядзенца, мусіць. Забрываць ільбо — і на 25 гадоў. Ці ўсталёўваць усагульную аграрную павіннасць. І гэта мы

ўжо праходзілі за савецкім часам, калі прафэсіуру гналі на базы перабіраць гнілую гародіну.

Заключнымі акордамі нарады сталі загады, калі пачынаць і калі сканчаць жніво. Рэжым ручнога кіравання сельскай гаспадаркай інкуды не падзейся. Што ж да нарочытвания экспарту прадуктаў на фоне «галодных бунтаў па ўсім свіве», то незалежныя эканамісты кажуць, што трэба яшчэ разабрацца, ці ёсць тая

выгада. Бо калі ўлічыць, колькі датацыяў ідзе нашаму аграрнаму сэктару, дык ці не выходзіць, што мы ў рэшце рэшт субсьядуем замежнага спажыўца?

Са словаў Леаніда Злотнікава, вывяз ў Рэспубліку ялавічыны, птушкі, яек, масла ўвогуле страты. Сабекошт кілаграму ялавічыны, напрыклад, дзесяць тысяч рублей, а расейцам прадаем па шэсць. «То бок беларускай сельскай гаспадаркі застаєца неэфектуўней», — кажа экспэрт.

Як даўнішні гарох

Пра Беларускі дзень на фэстывалі ў Юрмале піша Руслан Равяка.

Лучшай у суботу гарох звешчынай дачы і не знайшоў нічога лепшага паглядзець на экране тэлевізара, як Беларускі дзень у Юрмале.

Упершыню ў Латвіі на тым фэстывалі беларусы прадстаялі нашу краіну, нашу культуру, нашы песні. Да таго ж беларускі бок зрабіў уваход на сваю імпрэзу вольным.

Народу супраўды прыйшло багата. Новыя беларускія зоркі павінны былі прэзентаваць

латыскім гледачам і расейскім турыстам свой рэпэртуар.

Паглядзець з аднаго боку было што. Здыўвіла вялікая колькасць беларускамоўных песьні, што на канцэртах у самой Беларусі ціпэр рэдкая звяза. Дома нас частуюць калькамі расейскай папсы. На экспарт, як бачым (нарэшце дайшо!), усё ж гоняць больш нацыянальнае, каліртынае, не падобнае да ўсходу.

Парадавалі «Начыны снайпэры» — салістка выканала беларускую песньню без фанаграммы... Ад Падольскай пачуць адзінае на гэтым канцэрце «дзякую». А Барыс Майсеев перадаў прывітаныне

«свайя роднай спадчыне». Дарэчы, на закрыты «Славянскага базару» Майсеев таксама вітаў сваю «спадчыну».

Вось і думай пасыль, што будзе пераемнік прэзыдэнта...

Модна ў Москве ціпера размаўляць на незразумелай мове. Толькі вось, на жаль,

Хто прыпомніць новыя беларускамоўныя песні, што выконваюцца незабароненымі выканайцамі?

Барыска блытва Бацькаўшчыну спадчынай... Беларускамоўныя песні на беразе Балтыкі гэта добра, але насыцярожвае іншое.

Скончыўся канцэрт прыблізна

разам зь цешчынным гарохам. І вось застаўся неікі горкі прымесак саветыны на зубах. На выступ беларускіх выканайцайдзяў сабралася збольшага не маладая публіка. Яна і атрымала асалоду. Ад вяртання ў сваю маладосць, ад вяртання ў СССР ці, прынамсі, на канцэрт заслужаных дзесяц' БССР.

Значана большасць песьні (і ўсе беларускамоўныя) былі перапечты новымі выканайцамі. Са старых збуроў — хіба што Ціхановіч і Паплаўская прыпомнілі гледачам свайго неўміручага «Случайнага попутніка».

Напачатку падавалася, што арганізаторы і хацелі вярнуць глядчароў у савецкі час, каб тва прыпомнілі маладосць і пусцілі настальгічную сязлю.

Але некалькі сучасных

расейскамоўных песен Дарафеевай і Калдуна ўсё праясьнілі.

Арганізаторы канцэрту мо ѹдапялі, што на беларускім канцэрце трэба прэзентаваць беларускую. Але ж хто прыпомніць новыя беларускамоўныя песні, што выконваюцца незабороненымі выканайцамі? Колькі іх мы чулі за апошнім 5 гадоў? І як шмат іх транслююць па наших СМІ? Прэзентаваць дык, як вывілася, і нямашака чаго! Таму ўдавілося зімайца перапеўкамі Мулявіна.

Ці зразумелі жыцьцёвую навуку нашыя дзяжурныя выканайцы, паэты і музыкапісы, мы пабачымі праз якіх паўгоду... Ці, дасыць Бог, пачум.

Баранавічы

Фядута: «Гайдукевіч ня ўпісваеца ў новыя правілы гульні»

Палітоляг Аляксандар Фядута пра адмову Сяргея Гайдукевіча і ЛДПБ удзельніцаць у парламэнтскіх выбарах:

«Думаю, што гэтае рашэнне прынялі за Гайдукевіча. Гэта можа сведчыць пра тое, на сколькі Гайдукевіч падрыхтаваны да дыялогу з уладай. Доўгі час улада

дазваліяла Гайдукевічу быць дэпутатам парламэнту, кандыдатам у прэзыдэнты. Гайдукевіч атрымаў ад гэтага шмат дыўдэндаў, але ўлада ад гэтага не атрымала нічога. Навошта ёй гэта ціпера? Мянноўца правілы палітычнай гульні. Лягчына ўзыняе пытанье, ці ўпісваеца ў гэтыя правілы паважаны Сяргей

Васільевіч? Здаецца, што адмова ад узделу ў выбарах і дае відавочны адказ на гэтае пытанье.

Для ўсіх нас відавочна, што ў парламэнт трапіць толькі тваў людзі, якіх прызначылі ўлада. А часам складваеца вельмі парадаксальная ситуацыя, калі тваў, якіх хацелі бачыць у палаце прадстаўнікоў, аднойчы

выбары не ідуць, а тваў, якім месца ў съпісе німа, наадварот, балюць. Я думаю, што на некаторых аруктуах, прынамсі, у Менску, выбары адкрыта могуць быць сарваны. Улада ж рыхтует новую апазыцыю. Што праўда, пакуль незразумела, ці яна будзе ў парламэнце, ці па-за ім. А скончыць я хачу старым савецкім анэкдотам. Аднойчы

Бродзкаму сказаў, што ўсё перамяніліся да такоў ступені, што Еўтушэнка выступіў супраць калгасаў. «Калі Еўтушэнка супраць, значыць я — за», — адказаў Бродзкі. Так і ў нас сёняня. Калі Гайдукевіч за няўзел, то гэта лішні довад для апазыцыі, каб не байкаваць выбары».

Запісаў Зыміцер Панкавец

хроніка апазыцыі

21 ліпеня

Віцебск

У маці актыўіста БХК **Паўла Левінава** не ўзялі ваду, якую яна прынесла ў залітар для сына. Нагадаем, віцебскі праваабаронца трапіў за краты з рэзімітациі й адрэзаны абесвейсці галадоўку.

Кобрын

У Кобрынскі РУУС быў выкліканы сібрана партыі БНФ, прэтэндэнт на кандыдата ў депутаты ад АДС да Кобрынскай выбарчай акруге № 12 **Аляксандар Мех**. Съедчыцы крымінальнага вышку лейтэнант **Дзмітры Шушкіч** цікавіся, дзе палітык знаходзіўся з 3 ліпеня. У яго ўзялі адбіткі пальцаў і запатрабавалі здача на аналіз сывіну, але А.Мех адмовіўся. Зь ягоных словаў, у РУУС былі акрамя яго, выкліканы сібрана партыі БНФ **Аляксандар Страчук** і **Лукаш Пук'янчанка**, які прадаў ў аруговай выбарчай камісіі. У абудух запатрабавалі пісьмовыя тлумачныя ды ўзялі адбіткі пальцаў.

Менск

Менскі гарадзкі суд пастановіў сканфіскаўць маёмастца бацькоў намесніка старшыні Беларускай сацыял-дэмакратычнай грамады **Сяргея Скрабіца**.

Адразу пасля арышту С.Скрабіца праваахоўныя органы апісалі маёмастцу — ягону, ягонага брата Аляксандра і ягоных бацькоў. Бацькі билога дэпутата палаты прадстаўнікі двойнікі абсарджвалі рашэнне аб канфіскацыі іхнай маёмастцы. І двойчы суд першамайскага раену прызнаваў іхную заяву слушнай.

Увечары супрацоўнікі КДБ і міліцыі ўзваралі ў менскую штаб-кватэрэ незарэгістраванага «Маладога фронту». Госці праправерылі кампарты і забралі некаторыя сыстэмныя блёкі, а таксама больш за пяцьць пакунакуў з літаратурай, улеткам, носіткамі інфарматыкі.

Старыя Дарогі

Старадароская праукрупната закрыла адміністрацыйную справу супроты актыўіста АБ'яднанай грамадзянскай партыі, кандыдата ў депутаты ад адзінага сльпісу АДС да Любанскай выбарчай акругі **Арцёма Агафонава**. Яго затрымалі супрацоўнікі старадароскай міліцыі яшчэ 19 ліпеня падчас разданы ўётак з пасланнем АБ'яднаных дэмакратычных сілаў.

22 ліпеня

Менск

Калегія суддзяў Менскага гарсуду (старшыня **Назаранка**, **Сяргей Хрыпач** і **Ва-**

лянціна Крывая) разгледзела касацыйную скарту **Андрэя Кіма** і іншых фігурантаў «Справы чатырнадцати» і пакінула прысуды па іхных спраўах бяз заменаў.

Нагадаем, што 22 красавіка суддзяў Цэнтральнага раёну Менску Алену Ільну прысудзілі А.Кіму 1,5 год турмы. Уде́зельнікі «Грацу 14-ці» **Аляксандр Бондар**, **Арцём Дубскі**, **Міхаіл Крываў**, **Міхаіл Пашкевіч**, **Алесь Страчук**, **Алесь Чарнышоў**, **Ташана Цішкевіч** былі прысуджаны да патраўных работай па месцы працаўладкаваньня з адлічнінем дэяржаве 20% заробку. Аnton Койпіш і **Уладзімер Сяргеев** быly пакараны штрафамі памерам 3 500 руб.

Тры гадзіны трывалі ў Ленінскім РУУС негаўнагадзовая актыўіста **Стаса Сенакава**. Холопца затрымалі нарад міліцыі нібыта за расклейванне маладафронтускіх налепак. Сібранам жа падчас канваіравання Стас паслып'є паведаміць, што затрымалі яго за сакулу з надпісам «Жыўе Беларусь». За гэтую ж сакулу яго забралі з 3 ліпеня падчас урачыстасці ў нагоды адкрыцця ў Магілёве ратушы.

Маріяў

Маріёўская праваабаронцу **Зымітру Антончыку** дапыталаў съедлы КДБ маёр **Жукau**. Нягледзяны на тое, што ў камітэт сп.Антончыку вылікілі позыв як съедку ў справе выбуху 4 ліпеня, у яго ўзялі адбіткі пальцаў. На Маріёўчынікі акрамя **З.Антончыку** па справе выбуху ў Менску съедлы КДБ маёр **Irap Грабаеу** дапытую на месніка старшыні гарадзкай арганізацыі партыі БНФ **Зымітру Салаўеў**.

23 ліпеня

Баранавічы

У Баранавічах у міліцыю па справе выбуху ў Менску быў выкліканы сібрана сацыял-дэмакратычнай партыі (Грамада) **Вячаслава Болбат**. У яго ўзялі адбіткі пальцаў, сывіну на аналіз і тлумачныя, дзе ён знаходзіўся ўноч на 4 ліпеня. Таксама ў міліцию выклікалі актыўіста партыі БНФ і ПКБ **Віктара Мезіка**, **Віктара Цяліна** і праваабаронцу **Сяргея Гоўшу**.

Віцебск

Супрацоўнікі менскай міліцыі, супрацоўнікі ўпраўлення на барацьбе з арганізаванай злачыннасцю правілі пераратус на кватэры дырэктаркі выдавецкага дому «Вітебскі кур'ер» **Жанны Папавай**. Пераратус ладзіўся нібыта ў сувязі з выбухам 4 ліпеня ў Менску. Кіраваў працэсам капітан міліцыі **Аляксей Вяршэль**. Гасці міліцыі якія адрэзаны адвеслі спін. Папаву ў абласное

ўпраўленне міліцыі па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю «для дачы паказаньняў». Выдавецтва выпускае адзінную на сёньня ў горадзе зарэгістраваную недзяржаўную грамадзака-палітычную газету «Вітебскі кур'ер М».

Горадня

Горадзенская праваабаронцу **Віктара Сазонава** дапыталі ў КДБ у суязі з выбухам у Менску. Супрацоўнікі КДБ зацікавіла вайсковая падрыхтоўка, якую Віктар атрымав у часе службы ў паветрана-дэсантных войсках спасцільнага прызначэння за саветамі. Склалі пратакол і ўзялі адбіткі пальцаў.

Лунінец

Актыўіста незарэгістраванага «Руху «За Свабоду» **Віталія Карапыши** з Кажан-Горадка, які мае намер балітаваць ў палату прадстайнікі, забіраюць служыць у войска. Паводле ягоных словаў, веенны камісар **Лунінецкага раену** без чаргі правеў на югоўскіх кабінатах мэдкамісіі. У выніку Віталій Карапыши атрымаў на руку позыву на 24 ліпеня на прызыўныя ратушы.

Менск

На кватэры сібрана АГП **Аляксандра Сыцепаненкі** дабыўся пераратус. Пасля актыўіста адвезлі ў сувязь з ўпраўленнем КДБ па Менску і Менскай вобласці.

Смаргонь

Ноччу ў кватэры актыўіста Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Грамада) **Ірыны Вештарт** невядомыя выбілі шыбу ў анке. Гаспадніна пайшла, што гэта рабілася некім изтаскіравана, паколькі яе кватэра знаходзіцца на 3-м паверсе. 23 ліпеня не вядомыя сапсалівалі замок у дэялях кватэры Вештарт, а днём раней размалівалі чорнай фарбай уваходную дзвірь.

24 ліпеня

Менск

Віцебскага актыўіста прадпрымальніцкага руху **Сяргея Парсюковіча**, асуджанага на 2,5 гады турмы, перавялі са Шклоўскай калені ў Менскую.

25 ліпеня

Баранавічы

Учнічы ў часе расплюску ўётак на 18 ліпеня ў міліцию па справе выбуху ў Менску быў выкліканы сібрана Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Грамада) **Вячаслава Болбат**. У яго ўзялі адбіткі пальцаў, сывіну на аналіз і тлумачныя, дзе ён знаходзіўся на 4 ліпеня. Таксама ў міліцию выклікалі актыўіста партыі БНФ і ПКБ **Віктара Мезіка**, **Віктара Цяліна** і праваабаронцу **Сяргея Гоўшу**.

26 ліпеня

Віцебск

Супрацоўнікі менскай міліцыі, супрацоўнікі ўпраўлення на барацьбе з арганізаванай злачыннасцю правілі пераратус на кватэры дырэктаркі выдавецкага дому «Вітебскі кур'ер» **Жанны Папавай**. Пераратус ладзіўся нібыто ў сувязі з выбухам 4 ліпеня ў Менску. Кіраваў працэсам капітан міліцыі **Аляксей Вяршэль**. Гасці міліцыі якія адрэзаны адвеслі спін. Папаву ў абласное

гамі. Бойка працягвалася некалькі хвілінай, пасля чаго невядомыя забеглі. У тую ж ноч у іншым раёне гораду быў затрыманы **Аляксей Спасюк** — брат Яўгена Спасюка. Пры даглядзе асабістых рэчаў, у яго энайшлі калія 1000 улётак з інфірмацыйнай пра Андрэя Кіма. Суд пакараў хлопца штрафам 15 б.

26 ліпеня

Барысаў

Больш за 60 моладзевых актыўісташ былі затрыманыя спіцэзазам пад Барысавым. Міліцыянты сцьвярджалі, што ім паставіў званак пра збор «крыдкінага моладзі». Маладыя людзі адпачывалі ў дэзельнічнай падэшце, вучыліся праводзіць палітычныя эфэрмы і ўдзельнічалі ў выбарных кампаніях. У затрыманых узялі тлумачныя і адбіткі пальцаў, а таксама склалі на іх адміністрацыйныя пратаколы аб парушэнні правіл пажарнай бяспекі (загоўшыны ў лесе).

27 ліпеня

Менск

У ранку на галоўным праспэкце Менску залунілі 18 бел-чырвона-белых сцягіў. Гэтак незарэгістраваныя «Малады фронт» павінішаваў беларусаў з 18-й гадавінай падпісаныя Эзекіяліс залежнасці Беларусі.

Віцебск

Бел-чырвона-белы сцяг залуніў і ў Віцебску. Ён з'явіўся начу на даху жылога дому №5 па праспекту Чарняхоўскага.

28 ліпеня

Бабруйск

Бабруйскі раённы суд пакараў палітыка **Алеся Чыгіра** 10 суткамі арышту ў штрафам на памеры 60 б. (2 100 000 руб.) Суддзя **Аляксей Клінаў** прызначыў палітыку вінаватым у ўздзяйнені на дробнага хулигна, непадпрадрэжаваны міліцыі й пашкоджаны транспартнага сродку — таксікі.

Нагадаем, інцыдэнт здарыўся позна ўвечары 29 траўня, калі Чыгір з сям'ёй вяртады ў сваёй таксікі. Пасля таго, як з таксістам разыліўся, Алесь папрасіў у яго чак на аплату, той пачаў канфліктаўца. Калі жонка Чыгіра з дачкой вышлі з машыны, таксіст адрэзаны ў пасеку, на дашы выйсыць самому Алесю. Кіроўца сплыўся толькі калі міліцэйская патруля, які дастаў палітыку ў пастарунак. У пастарунку, паводле А.Чыгіра, яго моцна зъбілі.

СП

Спэцыяльны нумар ARCHE

Вайна без цэнзуры

512 стронак, 500 ілюстрацый, 50 з іх каляровыя

Унікальны зборнік апошніх дасьледаваньняў пра Другую сусветную вайну і Беларусь

Ян Кершо Міт пра Гітлера

Пэр Радлінг Вялікая Айчынная вайна ў сывядомасці беларусаў

Марат Ян Хадакевіч Паліяк-фашисты супраць саветаў-акупантаў.

Заку́ліссе партызанскай вайны ў Беларусі

Андрэй Пачобут Байкі для патрыётаў

Уэз Гартэншлегер Горад Менск пад нямецкай акупацыяй (1941—1944)

Леанід Рэйн Праваслаўная царква ў Беларусі за нямецкай акупацыяй (1941—1944)

Вільгельм Моззель Дэпартыцыя гамбурскіх грабрэй ў Менск

Леанід Рэйн Удзел мясцовых калібарантаў у «канчатковым вырашэнні» ўзурпіяскага патрэбства

Леанід Сымілавіцкі Антыхізмізм у савецкім партызанскім руху на прыкладзе Беларусі (1941—1944)

Лі Бэйкер Аналізуочныя крах: новы погляд на аперацию «Баграціён»

Леанід Рэйн Недачалавекі ўваху ўніформе СС: 30—вафэн-грэнадэўская дывізія Вафэн СС

Пэтэр Кляйн Пра паліцию парадку ў Райхскамісарыяце «Остслянд»

Гюнтер Бішаф Сталін вельмі захапляўся Гітлерам

Стывен Г. Фрыц Перамога за цану паражэння

Гэта мусіць быць у Вашай бібліятэцы

Даведкі праз тэл. 505 39 11, э-пошту knihi@me.by

Падпісацца на ARCHE можна ў любым паштовым аддзяленні.

Падпісны індэкс **00345**

Беззаконны досьвед

Ці верыць зьвесткам пра
канібалізм у ВКЛ? Піша
Алег Дзярновіч.

Што скавана за апісаным у крыніцах XVI—XVIII стст. страту і вічаплячыць цывільнага насыльніцтва ў пэрыйяд войнаў? Бесстароннія фіксацыі, гісторыя, пачуцьце абурзеніяльбо бызмежныя смутакі? Пры апісанымі бедстваў адны з самых эмацыйных карпінаў, што уражваюць чытальчоў, гісторыкі ствараюць, расказваючы пра выпадкі канабілізму. За подобнымі сігнамі могуць стаяць разныя падзеі. Але ці апрауданы заўжды беззагіднай інформациёй наратыўных крыніц, ці таго часу як задокументаваны выклад фактаў?

Век мэмуараў у Вялікім Княстве

Вобразны піраг, з дапамонгай якога робіцца апісанье бездзяту ў часы вайнаў, быў выпрацаваны ў Беларуска-Літоўскіх летапісах. У іх мы знаходзимо такую фундаментальную характеристыстykу падзеі, як супрацьстаянне народуў хрысціянскага і паганскаага, альбо парабуйнанне дзеяніяў іншых хрысціянскіх з учынкамі паганых. У «Хроніцы Літоўскай і Жамойцкай» апісваецца голад часоў Інфлянцкай вайны: «А голадъ взылъ. Року 1571. Голадъ вязлъ быў у Польшчы і ў Літве, жъ ўбогія людзі сцервала здохлаі і сабакі елі, наастрак трупы умерлыхъ людзей, трупы самі выграбаочы з замлі, елі і самі ўміралі».

Візуальну ілюстрацію до цього цитатища падає аутобурзі «личити лістою», де апівецває голову у ВКЛ — «Жахливяя, але праудзівня вісць пра страшны глад і чумично попаслы». Іншы напіалаткі краіну Русь і Літва у 1571 годзе». Падрабязніе на- туралістична апісанье эпідзії чумы, масавага канібалізму і іншых жахаў у цьгым листку супранаджалася малів'ячай расфарбованай гравю- рай, якая наўчуе, але выразна пра- стаўляла асноўныя праўныя трагедыі — забойствы з мэтай канібалізму ды паяданье мерцівякоў, зъянных з шы- бенці.

З другої палови XVI ст. нову традицію запачкавали мемуаристи ВКЛ. Істотні вобрази і епітети мемуариста упадають з падобними у Беларуська-Літоўскіх лістападах. Мемуаристи імкнулися малярювати падсвіти, съведкам яких яни не-насредна були, використовуючи схеми, вирізані від Біблії і храні-стімі-гісторіографіям. Таму їх мемуарах грамадзкая гэматыка дамінуе над прыватнай. Дакументальны кри-ніцай мемуары не назавесі — занад-та мнона яны звязаны з традыційной літаратурнай умоўнасцю. Але такія тэксты не з'яўляюцца і поўнай фіксыяй. Мемуары, фіксуючы асабістсць перажываньї, намагаліся ўпісваць их у прынтыты (і зразумелы) каноны.

мог, жэр, а што найгоршае, што хоць бы і рад быў памерці, але памерці ня мож. Камень абліցту кусаў, просячыўши Пана Бога, каб у хлеб перамяніць, але ўкусців ня мог. «Ах, ах!» — было чутно ўсюды ў замку. Багата такіх людзей было, што добраахвотна на смерць да непрыяцеля ішлі і здаваліся...»

Супольнасьць сюжэтаў

Менскі ваявода Крыштоф Завіша ў сваіх успамінаннях ужо на начатку XVIII ст. выкарыстоўваў тыя ж вобразы ка-тастрофы, што і ягоныя папярэднікі па мэмурасціцы: «Году 1710 такса- ма працягнала ў розных прускіх га-радах пошысьць, а на Літве — плякія хваробы і, перш за ёсё, голад, бо людзі на толькі паднімуну, але ў некаль-кіх месцах людзей елі, а на гэтага ѿсё- мала ўвага звяргалася. Войскаў чу- жых і сваіх узіцкіх было вялікіх з-за- яких, калі зядзялася апошніе, голада- вялікі наступіў... Адтуль такі голад, што па дзварах трупau поўна на пажы- ву вайкам. Жывівы лодзі падыдали тру- пы, катоў, пісочы... У Вільні бедната па-сто і болей на дзень памірала». У ап- ісаныннях Завіши мы знаходзім такса- ма новыя дзягілі, якія съведчыць аб стаўленні ўладаў да канібалізму: «...і здаралася, што ў некалькіх месцах маткі дзяцей сваіх паслі, за што кара- ецца».

Ішчэ адна наратыўная крыніца – сяродзіны XVIII ст. ілюстру мэханізм перадачі звестак з аднаго тэруторыі ў іншы. «Віцебскі летапись» Панцырнага і Аверкія падае прыклады голаду ў ранейшыя часы, пры гэтым аўтар робіць адсылку на свае першыя крыніцы: «У выніку дажджоў і вільготнай паводкі трэх леты [былы] такімі прыжывілі, што людзі [іначай] есці дзяцей і трупны, знянтыя з пыбенцаў». Свяцедышч Мехавіх. Год 1315... Пад прычынне прыжкі і доўгай зімы людзі з лісцю сабе скрублі і групты елі, ішлі да лясоў на пажыранье звяроятні... Свяцедышч Каяловіч. Год 1570».

Зъвиртае на сябе ўвагу супадзельненайстыл апісаныя і супольнасць сюжэтай у розных аўтараў. Адзін з таких сюжэтаў, прафанцыйца трупай, ёсьць найбольш архаічным і мае перша-крыпты ў Старым Запавеце ды звязы-ляенца прароцтвам Ераміі: «...выкінуць косцы цароў Юды, і косцы князёў ягоных, і косцы сцявароў, і косцы прарокаў, і косцы жыхароў Ерусаліму — з матагу ўхных, і рас-кідаюць іх перад сонцам і месцам і перад усім войском небесным...»; ні прыбяруть іх і не пахаваюць: «яны бы дуплю гноем на зямлі». Усыед за гэты перасыпрагой у Адкрыцці Яна Багаслоўя прадказваеца, што ішучы будучы збиральца на вілкую вячэрную Божую, «каб пажэрці трупы цароў».

Трупы монных, трупы тысячнікаў,
трупы коней і верхачоў, трупы ўсіх
вольнікі і рабоў, і малых, і вялікіх».

XVIII стет. Але як гэта магло адбывацца тэхнічна? Вялікія матчысасці для пазычаныяў мэмуарыстамі ствараліся, апрач іштага, існаваньнем звязыча рассылаць копіі сваіх дзяръярощаў і мэмуараў суседзям, сканкам, а таксама асобам, якім аўтар нарадаў значную ролю ў сваім тэксысе. У шляхецкіх дварах складаліся копіі шырокіх фрагментай альбо нават цалкам перапісваліся атрыманыя мэмуары. У выніку забысьчевалася трансляцыйная звестак і, што найбольш важна для нас, возбараўші мэтафораў, з дапамогай якіх апісаліся тыя ці іншыя падзеі грамадскага жыцця.

Ваў карыму на герцагскай плаціне ў сядзібі Олаф Борскай воласці, варышу ў вялікі колькасці чалавечаса мыса драўдай яго зацвіткін сялянам. Тут мы на можам выключаць, таксама пераследу з матываў эканамічнай канкуренцыі.

Але Энгельке паведамляе і звесткі, якія панівярджжаюцца даследаваннямі ў галіне сацыяльнай і культурнай антрапалогіі. Гэта тынцыца хваробаў, што выклікае канібалізм: «У Ігуксые, у гаспадара гасцінага двару Эзэрграда Тымана памерла дзіця і яго пахавалі; але ў хуткім часе ягоныя трупі выканалі

XVII ст. стала для Речы Паславітай ваком мэмурасцю. Бы, як адзначыў даследчык В. Чапінскі, «было пра што пісаць». Імкненне ствараць мэмыры тлумачніцца шкавасцю шырты да гісторыі, ахвоту да вывучэння хронікі, лётапісу і навінаў, жаданнем замацаваць перажыцці падзеяў. Адсюль вынікуа посыхе на добны літаратуры сарод чытачоў тae эпохі, раслам паліпітичнисцамі аўтара, якіх грамса лягала пізнерасцю.

японская грамадзкая значнасць.

«Жахлівая гісторыя» Інфлянтаў

Побач з Вілікам Княствам, на тэ-
рыторыі ягонай Лівонскай гісторычнай
інфлянтаў на початку XVII ст. утрым-
ліваючы ў «Лівонскай хроніцы»
Фрыдрыху Ніенштату. Яно карацей-
шася за падобнае ў Энгельсе. Важна,
што ў абедоў аўтарам мы знаходзім
супадзенне сюжэтам.

«Жахлівая гісторыя» Інфлянтаў

Побач зв Вілкім Княствам, на тэрыторыі даўніх Лівоніі, гісторычныя кіркіны таксама фіксуюць выпадкі канібалізму ў іхрыядзе, кіркысай. Зъвесткі аб драматычных падзеях пац XVII ст. у Інфінгах былі звязаныя з аздын тэкст пастара Фрыдрыхам Энгельзе ў сакавіку 1603 г. пад назваю «Справядная, жахлаўная і нечуваная гісторыя пра тое, што здарылася ў Інфінгах у акрузе Дынаўбурзкай». Рассказвалася ў ёй пра голад, які ахапіў краі ў 1601—1602 гг. Тэкст быў раздрукаваны, як і ў выпадку зъвестак пра голад 1571 г., у выглядзе «сятучых лісткоў» (*Flugschriften*) — самымі апгрэйдымі відзе пашырэння інфармацыі ў Эўропе ранінга Новага часу.

Пастар Энгельке апісау як випадкі забойствті з мезған калпаклым, так і эпізод ұйыншылдау ішінде шарыпшылдар памерлік людзей. «У маентікү тан... Пішіңдер у студенц 1602 г. дәлге жан-чының үлголен 15 гаду на им Цапіл шілді пізек чалавек. Усе яны были спаленыя үз лазын». Або «сұтым жа маентікү селянин на прозывища Думыз шілді вилкул кольксызы мерцивайқо, што памерлік натурализм сымер-ци, так і зіньятыз қола і шыбеніцы, а таксама памерлік з головы на даро-зе, пра што съеденцы эканом маентікү Якаб Гранցоль».

Паводле Энгэльке, распаўсюджаным відам пакаранняў канibalau было іх спаленне ў лазні (у адным выпадку — у дому). Абі кіданне ў палонку. Звычайнай тады кара — калесаванне, выкірастоўвалася толькі ў судовын парадку і настайцьце ў адносінах да забойцаў. Канibalы ж былі абр'ектам народнага самасуду. Гэта ў абшырнай меры падтрымлена

Досьвед культурнай антрапалёгії

Селдінене көзінде түркілік мәдениеттегің көзінде да жаңы сұйықтар. Бада жу палонцы вало-
дае яқасыңым ачыпчының. Можа
стация, што ағтар «Жахлавті гисто-
ры» піссе ўй на народных пераказаў, у
яких разынныя факты спалучылі з
фальклірным мәхәнізмам застрапи-
ванием.

Нибы бы Эңгілек пастарым, каба нарақау асона на тын, хто сэць скаромна ў пост: «У час посту 1602 г. на гасырным двары Захарый Войса бы зъедзена зышы 40 чалавек. Апроч того, адзин жабрак зъеў другота».

Лічба ахвяраў выклікае сумнівы. Часам у канібалызме вінаўцілі людзей не місцілі паходжання, апраўдацца якім было складана — застушніку ў іх магло зусім не быць. Атакі сезіянін-літвінов, які ўтрымлівалісь у падвале замка, дакладна відали, што ёні ўсе ўбітыя, але яшчэ не пададзены на погребанне. Але падвалы замка пададзены на погребанне. Але падвалы замка пададзены на погребанне. Але падвалы замка пададзены на погребанне.

Голад і канібалізм у Беларусі ў 1571 годзе. Выява з «сятчага лістка» з Аугсбургу.

Ня ўсё ў жыцьці апошні раз

Каб штоўдзень атрымліваць газету, даслыдзіце адрасы і трошы за газету. Кончат на месец — 12 тыс. рублёў.

1) Просім усіх ахвотных чыцьця газету паведамляць у Рэдакцыю свае адрасы і телефоны. Гэта можна зрабіць праз тэлефоны: (017) 284-73-29, (029) 260-78-32, (029) 618-54-84, e-mail: dastauka@min.by, паштовы адрас: 220050, г. Менск, а/c 537.

2) Просім у білянку банкаўскага паведамлення ўсі паштовага пераказу дакладна і разборліва назначаць адрас, утым ліку паштовы індрэкс і код пад'язду.

Аксан Д., Аляксандру А. з Пінскага раёну. Г.Р., А.М., Віяслаў С., Аляксандру Р. з Баранавіцкага раёну.

Т.Ш. з Бярозаўскага раёну.

Ганне Ц., Міхайлу С., Надзеі Р. з Докшыцкага раёну.

Уладзімеру Ц., А.Г. з Лагойскага раёну.

Софіі В., Алене А., Ірыне Д., Ларысе Ц., З.Г., Генадзю К., Аляксандру К., Івану Р., Аркадзю Ж., Зыгітру С. з братні.

Вадзіму Б., Генадзю Я., В.А., С.Ш. са Светлагорскага раёну.

Мікалаю Т. з Аспініцкага раёну.

Мікалаю Ю. з Нясьвіцкага раёну.

Г.Т., Лявону Л., Л.К. з Менскага раёну.

Вольгез Б. са Столінскага раёну.

Міхайлу К., Ірыне Ц. з Житкавіцкага раёну.

Рыгору К. з Мазырскага раёну.

Валерю С., А.А., Раіса А., Пятра С., Л.Д. з Віцебску.

Уладзімеру М. з Гомельскага раёну.

В.Л. з Кобрынскага раёну.

Андрэю З. з Смаргонскага раёну.

Інсес В. з Ашмянскага раёну.

Пятару К. з Столінскага раёну.

Іягуну К. з Шклоскага раёну.

А.Р. з Шаркаўшчынскага раёну.

Ларысе Р. з Калінкавіцкага раёну.

Ніне П. з Ваўкавыскага раёну.

Міхайлу М. з Століцкага раёну.

Але Г. з Бабруйскага раёну.

Міхайлу К. з Рэчыцкага раёну.

Галіне Г. з Барысаўскага раёну.

Івану З. з Пружанскага раёну.

Валянціне М. з Навагрудзкага раёну.

Пятару Д., Іосіфу Д. з Сvisліцкага раёну.

Вікенцію С., Мікалаю К. з Ізянецкага раёну.

С.К. з Ліды.

Віталію Г. з Чачэрскага раёну.

С.К., ВалерюЮ. з Салігорскага раёну.

Мікалаю К. А.Р. з Палацкага раёну.

А.А. з Полацку.

3.К. з Мастоўскага раёну.

Леаніле Г., Палу С., Аляксандру Н., Уладзімеру Ж., А.К., Анатолію П., Васілю Г., Сычану М.Ш., Ніне А. з Клімавіцкага раёну.

Міхайлу С., Палу М., Т.П., Вольгез А., Зіне А., С.Т., Аляксандру Я., Д.К., В.Б., Тамары Л.,

Марыне У., Іягуну К., А.П., Ігару Б., Ірыне

З., П.Д., Ф.Г., Марыне П., Палу П., Міхайлу

Ж., Юр'ю Ч., А.К., Аляксандру Д., Уладзімеру

Ж., Валянціну Л., Уладзімеру С., Людміле

Ш., Зыгіту Ш., Тамары К., К.М., Вандзе

К., Ірыне Л., В.П., Іягуну Ш., Т.К., Алене М.,

Міхайлу Ч., Мары Ж., Міхайлу Б., Алене М.,

Алене М., В.П., Юр'ю Л., Аляксандру К.,

Палу Б., Васілю С., М.С., Ю.В., Анатолію К.,

Віяслаў Р., Валянціну Ш., В.Д., В.С., А.М.,

Ігару М., М.Б., Ружане Б., У.Д., Аляксандру

Ш., Івану Ф., Віталію Ч., Алечю Д.,

Міраславу П., Аляксандру С., А.С., Алегу Т.,

Альбэрту С., Йягуну Л., Канстанціну Ш.,

Сяргею Г., І.П., Зымітру С., А.Л., Валянціну

Ш., Сяргею Я., Валянціну Т., Юр'ю Я., Міка

лаю Л., Т.В., Алене В., Ірине Г., Радзіму Г.,

Валянціну К., Балыславу К., Л.К., Э.К., Эле С.,

Наталяні Б., Мары М., Валянціне В., Ніне Н.,

Н.Б., А.К., Багуславу Я., Анатолію Л., Т.Б.,

Станіславу Р., Наталяні М., А.П., Зымітру Р.,

В.В., А.Ж., Н.П., А.Л., В.М., Кацярыне С.,

Ігару Б., В.Ц. з Менску.

ПІВУП "Суродзічы", УНП 190 786 828 МіД ААТ "Белвестбанк", вул. Калектарная, 11, Мінск, код 764			
ПАРЧАДАМЕНЬНЕ		Атавона рэахунак	
Рэахунак агр. рэчыннікі		3012 206 280 014	
Бартавічы, вул. па чынаму, нумар			
Від агенты		Дата	Сума
За пазору "Наша Ніва"			
Агулем			
Касір			
ПІВУП "Суродзічы", УНП 190 786 828 МіД ААТ "Белвестбанк", вул. Калектарная, 11, Мінск, код 764			
Атавона рэахунак		3012 206 280 014	
Бартавічы, вул. па чынаму, нумар			
Від агенты		Дата	Сума
За пазору "Наша Ніва"			
Агулем			
КВІТАЦІЯ			
Бартавічы, вул. па чынаму, нумар			
Від агенты		Дата	Сума
За пазору "Наша Ніва"			
Агулем			
Касір			
М.П.			

там уяўленні ў цывілізаціі чалавека пра съвесть нечылізванаі, хрысціяніна пра пагана. Фактычна ж, як съведчыць практика, канібалізм у большай ступені прыдуманы, чым сапраўды съзвяданы.

Навоіца прыдуманы? Канібалізм — гэта парушэнне табу, якое маркіруе мяжу сацыяльнага і антысацыяльнага, і, разам з тым, нагадвае пра роцансасыў самога антысацыяльнага. Менавіта з такога, функцыянальнага, пункту гледжаньня канібалізм падобны да інгесту — парушэння іншага найважнейшага для єўрапейскага съвету табу. Агульнасьць інгесту і канібалізму абгрунтуювается сімантычнай сін当之无愧 актуальнай для абоўдух вынадаў мэтафары «паждыны крыві». Паждыны плодзімі сваіх няпачасных сваякоў у абложаны Крамлі, што апісваў Язэп Будзіла, — гэта таксама сюжэт, іншасыязычная звязанісць з іншымі.

Усё ж застаецца пытанне — у якой ступені тэктавы канон наратыв XVI—XVIII стст. дамантствує сапраўднасць інформацыі як такай? Пакуль мы можам толькі канстатаваць, што аснова нашых ведаў пра ту эпоху можа быць вельмі падманіўкай, калі вэрыць падобнымі крываціямі літаральна — у такім выпадку мы рызыкуем патрапіць у скажоны, дарфармаваны съвет.

Калі зыходзіц са зместу крываціяў, немагчыма ўвогуле адмаўляць такія выпадкі, як канібалізм. Але варта прызначыц, што існаваў ігруны канон, «наратывная форма» апсаныя падобных драматычных падзеяў. Треба па менинай меры памятаць, што пры апсаныі канібалізму ў наратывных крываціях XVI—XVIII стст. мы маём справу з мэтаадам традыцыйнага выкладання падобных гісторый, але зумі не авбазівала з пасродкам апсаныем падзеяў.

Адказ «Белорусской военной газете»

Праз газэту «Свабода» даведаўся аб зацемцы В. Кажэўніка ве «Провакаторы в эфире», у якой ён напаў на майго сына Фёдара. Піша бацька Фёдара Чаранкова з Мазыра.

У шапкі набыу № 126 «БВГ» ад 8 ліпеня, прачытаў і быў абражаны хлуснёю, абрынутай на нас. Караб-пандэнты «Эўрапады» падавалі інфармацыю з першакрыніцы, тэ-лефінавалі нам і задавалі пытанні. А вось «товарыш Кожевников» браў інфармацыю немаведама, адкуль, таму ў зацемцы столькі хлусні. За-раз пасправую ёсё Вам растлумачыў.

«...Фёдору пришла повестка из военкомата. Казалось бы, в этом нет ничего особенного... но эпизод стал достоянием европейской обще-ственности. Федя заинтересовался политикой... и хотел бы закосить от службы».

Мой сын любіць сваю Бацькуш-

чыну, шануе родную мову і гісто-рычныя сымбалі, піша вершы і му-зыку, мае Гонар і Годнасьць — вось і ўся апазыцыянасьць Фёдара. Тоё, што ён хацеў выказаць свой пратест супраць скасавання ільготаў, — гэта ўчынак Чалавека, і я ім гарансуя. Згэта сучасніца выгналі з універсітэту, а пазней і гонімі маци прымусілі звольніцца з універсу толькі за тое, што яна ягоная маци.

Фёдар ніколі не зьбіраўся «касіць» ад службы — гэта хлуснія. Ён спрачна зъяўляўся па ўсіх позах у ваенкамат. Адзінае, што можна иму «кінкірмінаваць», — гэта просьбу дадзі адтэрміноўку на атрыманне вышэйшай адукцыі, але ж гэтае права ён мае за Законе.

У ваенкамате яму сказали: «Как только исполнится 18 лет — ни од-ного дня на воле не будешь».

Піша Кажэўніка далей: «Европа-дио» буквальна отслеживает тэпер кожны его шаг и вещает: куда по-

шёл, что сказал». Гэта хлуснія, бо «Эўрапады» тэлефанавала ўсяго два разы — 30 чэрвеня і 18 ліпеня (павіншавалі сына з днём народзе-наў).

«Одна из рецпік указывает на то, что ёй прислали якобы отец прывівника... «Я спрачу руку за то, что мой сын не служил этой власти. Чем идти в эту армию, я разрешу сыну набыць року послужыцу (у архігінале — лагаваму) и отсиды».

Я гэтага не пісаў і супраць усяля-кага біцця пысаў, а ты, больш ад-праукі сына на зону. Я супраць таго, каб ён займаўся разгонам мірных демонстрацый, ба гэта ўжо не служба па абароне Радзімы, а аба-роні дзейнага рэжыму.

«А мотыўнікі ў Феді уклоняються от службы совершенно неврази-тельная. Якобы он имеет право на отсрочку. Военный комиссар горо-да принял прывівника, внимательно выслушал его — и разяснил, что

нет у Фёдора такого права».

Потым «тэв. Кожевников» цытуе артыкул 32 (хто мае права на адтэр-міноўку) і дзіўным чынам не заўва-жае наступны радок: котрочко от прывіва на срочную военную служ-бу предоставляется студентам уч-реждений, обеспечивающих полу-чение высшего образования, — на период обучения».

Па першое — ваенкам гораду палкунік Славацкі на маг «внима-тельно выслушать и разъяснить», таму што ён, на сёньняшні дзень 25.07.2008, ні разу з Фёдарам не сустракаўся. Закон дае права гра-мадзяніну на адтэрміноўку для ат-рымання вышэйшай адукцыі, і мой сын хоча гэтым правам скрыстацца. Вы можаце запярэчыць: «ка его же выгнали из универа! А кого выгнали, повторная отсрочка не предостав-ляеться!» У тым і справа, што ПАУ-ТОРНАЯ. Калі Фёдара выгнали, яму было 17 гадоў, і закон да яго на мейнялага дачынення, бо закон для грамадзянін ад 18 да 27 гадоў. А вось з 18.07.2008 сын падпадае пад дзеяньне закону, таму ён 16.07.2008

з'явярнуўся ў прызыўную камісію з заявай, у якой просіць дадзі адтэрміноўку ад прызыву да 01.09.2008, каб ведаць, паступіў ён ва ўніверсытэт ці не. Калі не паступіў, то пойдзе выконваць свой вайсковы абавя-зак.

Сённяня, 25.07.2008, ваенком сказаў, што адносно Фёдара пры-зыўная камісія яшчэ нікага ра-шэння не прыняла. Дык як можна «касіцца» ад службы, калі яшчэ німа рашэння прызыўной камісіі? Вось і ўсё.

Яшчэ ктот. Кожевникові піша аб патрыятызме. Але я панцырі пат-рыятызму ў нас розныя. Мы любім і шануем усё беларуское, а Вы — усё савецкае. Мы жывем у Беларусі, а Вы — в Беларуссии. Наш патрыя-тыв — беларускі, а Ваш які? У рубрыцы «Военно-исторический ка-лендарь» Вашай газэты дзеяць гістарычных датаў, але ж ні да Бе-ларусі ні нават да «Беларуссии» яны маюць нікага дачынення!

Вось такі ў Вас незразумелы пат-рыятызм.

Юрась Чаранкоў, Мазыр

Доктар Нарбут

Пры канцы 1980-х, у час ту-рыстычнага знаёмства з Брас-лаўшчынай даведаўся ад жы-хароў, што на ўскрайку гораду знаходзіцца магілі знакамітага лекара, які пабудаваў бальніцу, а калі памёр, то яго «хаваў увесь Браслаў і ўсё наваколь-ле». Потым на яго магіле за на-родныя сродкі ўзьвязлі абліскі.

Мне, маладому лекару, захадася паглядзецца на гэты помнік доктару, які пастаўіў народ. Прозышла лекара жыхары не назвалі, таму спад-звязаўся, што яго можна будзе выз-начыць па надпісе на абліскі.

Аднак на абліскі значылася, што ён прысвечаны ахвярам нядайней вайны. А мяццовыя хлапчукі заплун-івали, што гэта менавіта той, «докта-раўскі», абліск...

Доктар Нарбут з дзіцячыні гадоў да съмерці і нават пасля заставаўся для розных уладаў «князчымі». Толькі за тое, што хацеў жыць сва-бодным, на ўсё мець асабістую дум-ку і сумленна, як належыць інтелі-генту, выконваць прафесійную функ-кцію.

Ён, Станіслаў Нарбут, быў трэцім сынам Тэадора Нарбута — нащад-ка старажытнага шляхецкага роду, ваеннага інжынера, гісторыка і ар-хеолога. Станіслаў нарадзіўся ў ра-давым маёнтку Шаўры на Гарадзен-шчыне 4 траўня 1853 г.

Калі ягоны старэйшы брат, пап-лечнік Каліноўскага, загінуў у бай, Нарбута абвінілі «кідзяржыўнімі злачыннімі». Бацьку перасялілі пад нагляд паліцыі ў Вільню, дзе ён хут-ка памер. Маці адправілі ў Пензен-скую губернію, другога брата — яшчэ дзяця. Менакт сканфіскавалі.

І 1-гадовому Станіславу дали прытулак у Вільні сваякі. Зь іхнай

падтрымкай і дапамогай ён змог скончыць вучобу ў клясычнай гімназіі. Але як сын і брат «дзяржай-ных злачынцаў» на мей права ву-чицца ў ВНУ Расейскай імперыі.

Тады С.Нарбут паступіў на ле-карскі факультэт Баскарскага кара-леўскага ўніверсітэту ў Мінхене, вытрымав там выпрабаваны на сту-пені доктара мэдыцыні і абараніў докторскую дысэртацию па до-сльдах паходжання кайту. За мя-жой інача пачалася ягоная лекарская практика.

Але Нарбута неадольна цягнула на раздіму. «Я ў 1882 г. прыбыў у Браслаў як першабытны мэдыцынскі Адам, — пісаў ён пазней сваёй ся-стры. — Адразу ўзлез на брас-лаўскую гару і убачыў на навакольль 11 азераў, і ўрачыстасць наваколь-лы глыбокі запала міне ў сэрца».

Губернатар некалькі разоў адмай-ляўся дазволіць яму лекарскую практику ў Браславе, патрабуячи пісомных заяв, што католік Нарбут будзе ляльным для ўладаў. Пасля ўсіх праверак лекар пачаў праца-

ваць ім, менш чым за два гады, у Браславе была ўзьеўздана цягліна бальніцы. Яна і цяпер выкарысто-уваецца па прызначэнні.

Яго шанавалі. Ён ведаў піцы мовай і з кожным чалавекам мэйнісці менавіта на ягонай мове. Нарбуту даводзілася лекаваць самыя роз-ных выпадках. Засталося ў памяці браславчан, як доктар прыскаў на неадынаным кані да тапельца і ажыўіў яго.

Доктар Нарбут не амбякоўваўся лекарскім клопатамі. Ён заснаваў у Браславе пажарную дружыну, уд-зельнічаў у працы страхавай касы

мястечка, змагаўся з п'янствам, уд-зельнічаў у аматарскіх тэатральных пастаноўках, выдаваў газету «Дух Браслава»...

У Першую сусветную доктар Нарбут атрымаў на фронце цікаве раненіе, застаўся без ногі. Толькі ў пачатку 1919 г. вярнуўся ў Браславу.

Калі ў мястечка ўйшалі чырво-ны, Нарбут на стаўле хаваца кры-тычнага стаўлення да бальшавікоў, але застаўся верным свайму аба-вазу.

Пасыль польскі ўладаў падзарона ставіліся да «красаўскага чыноўніка», які лекаваў параненых чырво-ніці. У памяшканні бальніцы разьмесьцілі староста і паліцыю. Гэта абуралі Нарбута. За «канфлік-тнага» лекара заступаліся ксяндзы. Аднак напяція стасункі з адмініст-рацыяй так і засталіся.

У пачатку сакавіка 1926 г. Нарбут выехаў на вакзу да хворага. Па да-рэзе моща прасты. 11 сакавіка ён памер ад запалення лёгкіх.

Нябожнік быў бяспрэбрэнікам. Ягоная сям'я жыла з ім пры бальніцы. Тому паслы съмерці С.Нарбута ягоная жонка і дзеци засталіся бліз сродкаў на існаванье. Жыхары Браслава за кароткі час сабралі столькі грошай на помнік лекару, што частку іх скіравалі на пабудову вілікага дому для ягонай сям'і.

Калі адбылося ўзьеўданне За-ходній і ўсходній Беларусі, новыя ўлады вырашилі скасаваць імя Нарбута з назвы браславскай вулі-цы. Зблізілася нават зьнесьці помнік яму, бо ён сам быў «панам». Аднак, як кажуць, руки не дайшли. Затое пасьпелі «пашчыраваць» вандалы. У вінкы памятная дошка «ад жы-хароў Браславскага павету» зьнікла, зынк і ліхтар, які ўпрыгожваў абліск. Так і стаяў абліск некалькі дзесяцігоддзя зьнесьчым. У паваенны час на ім прымасцавалі іншую дошку, якая съведчыла, што

Станіслаў Нарбут з сям'ёй.

этая помнік ахвярам апошняй вайны. Але зынкі з'яўліся і яна. І зноў помнік уд-зячыніці лекару знаходзіўся ў не-прыўбаным стане.

У 1990-я напаўзьбытае імя Нар-

бута пачало вяртацца. Абліск лека-

ра ўпрыгожыла драўляная дошка, на якой выразаныя слова: «Таленаві-таму ўрачу-гуманісту ад удзячных жыхароў Браславшчыны», — і зноў засыльці ліхтар у вышыні.

Генадзь Шэршань

Уцёкі з пазії ў вайну (№27)

Збройнік з Караджыка ў ар-тыкуле няўдаху, якому ёсё жыцьцё не шанцавала, і ён адпомсціў за гэта ўсім. Вайна — гэта кепска і брудна. На вайне забіваюць і б'юцца там не анёлы з абодвух бакоў. Мне ж непрыемна, што дзэма-нізу ѿ толькі адзін бок, зап-люшчываючы вочы на іншы.

wint

** *

Адмаўляць сэрбскія зла-чынствы супраць мусульманам (ды і харвату, альбанцу) —

ВОДГУКІ

гэта адмаўляць тое, што Зямля крүціца вакол Сонца. Ёсё ж добра задакументавана. Баснійскі мусульмане да апошнай магчымасці супраць-ўзяліся спрабам сэрбскага боку развязаць вайну — зірніце, калі ў іх зъявіліся сваё ўзбройнія фармаваны — не раней 1993 год. Паглядзіце на хроніку таго часу, там добра відаць, як сэрбы без супра-ціву апанаўваюць Боснію. І не-каждыць, што гэта яны баранілі сэрбів, альбанцаў, іншых насељніцтва. Нічога там асаблівага не адбыва-лася, пакуль не прыходзілі сэрбы. Ведаце, канцлягер у прынцыпе непарау-

нальны з тым, што зрабілі сэрбы ў Срэбранцы з мусуль-манскім насељніцтвам.

І зусім ужо нама чаго казаць пра аблогу — цягам гаду (!) Сараева, калі сэрбы бліжавалі места, у якім засталіся передадзіс мусульманскі жыхары. І сవет пра гэта асабліва не турбаваўся, хача гілі памяці нарадысіц цві-тліны жыхары. Можна сабе ўвіць, што адбылося б, калі б мусульмане абліпілі Блаград. Галту і шуму было бы на ўсю зямлю куль! І лямнту пра мусульманскую экспансію. Сэрб-ская экспансія і спроба захаваць імперыю на Балканах стаяла за

гэтым фактамі.

s-bohdan

Сыцягі «Басовішча»

«Белсат» да драўлякі сыцягоў ні пры чым. Выкарыстаныне драўлякі пад сцяну, які дзеянічае ад 1997 г. Ахуальная фірма прости выконвала закон, які мінулья гады не вы-конаўся на «Басах». Іншая спра-ва, што рабілі яны па-хамску, працуяць першы раз на «Басах» зь беларускую публікай. Але ж якія тут прэтэнзіі да «Белсат»? якія на білі арганізаторам фэсту?

Белсатавец

«НН» з радасцю друкуе газэту ў газэце і на сایце www.bn.by чытальці лісты, водгукі і меркаванні. З прычыны вялікага аб'ёму пошты мы на можам пашырэцца атрыманні Вашых лістоў, на мажам і вяртаць не прапагандаваць даты. Лісты мусіць быць падпісаны, з пазнакай адрасу. Вы можаце дасыльці іх поштай, электроннай поштай ці факсам.

Наш адрес: а/с 537, 220050
Менск.
e-mail: nn@nn.by.
Факс: (017) 284-73-29

Замяталін прапанаваў Кудзіненку зъняць хорар

Зь лістапада 2007 году студыя «Беларусьфільм» вяла асыцярожная перамовы з Андрэем Кудзіненкам, які завяршаў у Маскве стужку «Розыгрыш». Апальнаю рэжысёру прапанавалі, каб ён зъняў на роднай кінастуды фільм жахаў «Масакра». Піша **Андрэй Расінскі**.

Ідэя гэтага фільму звязалася ў Андрэя Кудзіненкі і сценарыста Аляксандра Качана на кігоду таму. Прыдумляючы нацыянальны бомба-фільм — стужку з вялікім бюджэтам і з іспрэктывай рэкордных касавых збораў — Кудзіненка адштурхоўваўся ад гатычнага апавядання Прасіэра Мэрымэ «Локіс», напісанага на літоўскім матэрыале. І выбар нельга не прызначаць трапным.

Яшчэ ў сярэдзіне 1920-х гісторыя пра шляхіца, які на вяселлі пераўтвараецца ў мядзведзя, зрабілася гітом савецкіх экранаў. Сцэнар «Мядзведзяга вяселля» ўклоў тагачасны наркам асьветы Луначарскі, а Сяргей Эйзенштейн быў вельмі незадаволены «мяшчансім» фільмам, які адбіўся на югона ў «Браняносца «Пацёмкіна». У 1970 г. «Локіс» сконцэнтраваў на Польшчы Януш Маеўскі.

Але сучасная беларуская «Масакра» пераўтварыцца ўсё раней станована. Сцэнар Аляксандра Качана адварвалі з рукамі на любой студыі. У творы ёсьць ўсё для шырокага публікі: любоў (і гумарын секс), жах, дасціцасць. Жанр — найпупуляр-

РАДАНЕМЯК

нейшы: гатычны хорар.

Дзеянніе «Масакры» перанесена ў сярэдзіну 60-х ХІХ ст. Нязграбны аматар расейскай літаратуры прыїжджае ў беларускую глыбінку да графа Пазуркевіча, каб адшукаць у книжках старыя легенды. Але шукаць давядзенца сродак ад мядзведзя-прыярватнага дыяратаваць ад кіпчароў сваё жыццё. У сцэнары — дынамічная інтрыга, страхалодна-пацешнія слугі, ад якіх самлелі б галівудзкія знойшы, раунівава мядзведзіца, съмелая наўе-

ста графа, фактурны поп.

У фірмовым стылі Качана ѹ Кудзіненкі кожны з герояў гаворыць на сваёй мове, адпаведна культурнаму і сацыяльнаму статусу. Граф і нявеста размаўляюць па-польску, госьці-чыноўнікі — па-расейску, а съютар і сяляне — на сакавітай беларускай.

Мядзведзята готыка абяцае вялікія зборы і, байды, скрышыла ўсе ранейшыя сцэрэты пра беларуское кіно. Для «Беларусьфільму», які нікія мяжа похава-

шапалі, што рабіць з эпіграфам, каб захаваць і лад дзінчай лічылкі, і назыву, а то нават яшчэ нешта з арыгіналу».

Хто больш падабаеца перакладчуку — Макмёрфі ѹ Бромдэн, запыталіся мы. «Макмёрфі, — кажа Аляксей. — Чалавек які зрабіўся геросем, каб на здрадзіць на дзенях тых, хто яму паверху. Гэткі амэрыканскі Юрасіс Брэчты».

«Палёт над гняздом зязюля» (1962) — першы роман амэрыканскага контракультурнага аўтара Кена Кізі, які прынёс яму славу пісьменніка.

Дзеянніе раману адбываеца ў псыхіяtryчнай лякарні. Аповед вядзеца ад імі індэйца Бромдэна, аднаго з пациентуў, які выдае сябе за глуханямога.

Галоўны герой раману — весялун Макмёрфі, якога переводзіць у лякарню з турмы. Насамрэч ён сымулант, які хоча схавацца ад турэмных цяжкасцяў у больш мягкіх, на ягоную думку, умовах.

Нечакана для сябе Макмёрфі знаходзіць у лякарні новых сяброў — і, замест таго, каб біць лынды, уступае дэлі іх у простираныне з адміністрацыяй. Ахвяруючы сабой, Макмёрфі дарыць пансентам свабоду — каму ўнутраную, каму фактычную.

Першая публікацыя раману выклікала спрэчкі ў амэрыканскім грамадстве: аўтар съмел, як на той час, звяртаўся да темы сексу. Ціпер «Палёт над гняздом зязюля» — прызнаная клясыка амэрыканскай літаратуры XX стагодзідзя.

Кніга была экранізавана рэжысёрам Мілашам Форманам, а аднайменны фільм атрымаў шэраг Оскараў.

Антон Тарас

I Кена Кізі пачалі перакладаць

Аляксей Знаткевіч перастварае на беларускую культуру раман Кена Кізі «Палёт над гняздом зязюля».

У свой час Знаткевіч надрукаваў у часопісе ARCHE пераклады з Ірвіна Ўэлса, Ніка Кейва, Крыса Брагіна, Мілана Кундэры. Летас

пераклутры апавяданні Рэйманда Карвэра, напрыклад, «Пра што мы гаворым, калі гаворым пра ханхане», на замову Паўла Касыцкевіча. Павал падрыхтаваў і выдаў па-беларуску кнігу Эттара Керзта, а ціпер хоча тое ж зрабіць з Карвэрам.

З якімі цяжкасцямі сутыкаецца ён, перакладаючы Кена Кізі? «Напрыклад, дойга з рэдактаркай (Марыя Мартысевіч — Рэд.) вы-

шапалі, што рабіць з эпіграфам, каб захаваць і лад дзінчай лічылкі, і назыву, а то нават яшчэ нешта з арыгіналу».

Хто больш падабаеца перакладчуку — Макмёрфі ѹ Бромдэн, запыталіся мы. «Макмёрфі, — кажа Аляксей. — Чалавек які зрабіўся геросем, каб на здрадзіць на дзенях тых, хто яму паверху. Гэткі амэрыканскі Юрасіс Брэчты».

«Палёт над гняздом зязюля» (1962) — першы роман амэрыканскага контракультурнага аўтара Кена Кізі, які прынёс яму славу пісьменніка.

СЪССЛА

Літаратары па вы-клюкі

Хадановіч, Глебуса, Жыбуля, Балахонава, Сёмуху да мноства іншых літаратарапаў ціпер можна слухаць хоць сядзічны. У сёцівіце пачало вішчаныне. Літаратурае радыё (<http://litradio.oko.by>).

Фармат вішчання — беларуская літаратура, агунае самім аўтарамі. Беларуская, але не абвавізкова беларускамоўная. Літаратары розных узростаў, моваў ды аўтарытэтнасці ўчынілі. Музыкі вырашылі, што далей граць разам яны на

запасам «трэкаў» змайстраваныя асобныя старонкі, творы адкуль можна запускаць адным клікам.

Дыхтоўнае радыё, дыхтоўны сайт. Дзякуючы інфармацыйным тэхнолагіям беларуская літаратура ажыла й сталаася нісконай у рэальным часе.

АК

«Глюкі» разваліліся

Адзін зь ліўратаў сёлетнія «Басовішча» магілёўскі гурт «Глюкі» спыніў сваё існаваныне. Музыкі вырашылі, што

могуць. За час свайгі дзеяннія «Глюкі» сталі адным з лепшых гуртоў Магілёва, пра ях ведалі на толькі ў родным горадзе, але і ў іншых месцах Беларусі. Дырэктар «Глюкі» Віталі Шум кажа, што прычына распаду — у супірочнасцях асабістага характару.

«Глюкі» — не адзінай каманды, якай спыніла сваё існаваныне пасыля «Басовішча». Калісьці такі лёс напаткаў гурты Exist, Impatt, Taxi. На пасыпку музыкі Александра Памідорава, да распадаў прыводзіць шок і эмоцыі, якія музыканты

адчуваюць на вялікім фэстывалі.

Паводле Аляксандра Мінчонак, «Тузін Гітоў» народны мастак

прысьвяціў карціну

БНР

На 80-м годзе жыцця народны мастак Беларусі Ўладзімер Стальмашонак стварыў карціну, прысьвяченую заснавальнікам Беларускай Народнай Рэспублікі. Карціна выяўляе 21 сабру Рады БНР, што галасавалі за прыняціе Трэцій устаўной граматы. Карціна можна было б аднесці да кірунку прымітывізму —

нечым яна нагадвае дзіцячыя малюнкі. Трэцію ўстаўную грамату пісаў Аркадз Смоліч, і ён яе зачытываў. Таму ён выйўлены ў цэнтры карціны сярод яшчэ 20 сабраў Рады.

Карціна выкананая ў тэхніцы тэмпэры на лінолеуме. Стальмашонак заслужыў вядомасць партрэтам народнага паэта Беларусі Якуба Коласа і вітражамі ў Доме літаратара.

Гарачае «Ракуцёўскае лета»

Кали ста чалавек не спалохаліся съёкі ды прыехалі ў нядзелю ў Ракуцёшчыну, што ў Маладечанскім раёне, на традыцыйнае съята песні і пазі, прысьвачанае творчасці Максіма Багдановіча. Піша Сямён Печанко.

Настрой перад Ракуцёўскім фестывалем задал маладэны, што па дарозе ў электрычцы пад гармонікі бубен прасынявалі беларускую песьню. Нездarma абазнаныя людзі кажуць, што маладечанскі кірунак карыстаеца попытам ў вагонных выкананіях месців беларускага рэзэрватору — на сваі вончы бачны, як ахвотна людзі на пайцілі бубен грашыма.

Мястечка Краснае сустрэла касынёлам з вострым шпілем, што глядзеў у пахмурнае неба. Дарога да Ракуцёўшчыны апынулася на кілемтар карапейшай, чым абыцала мапа. Па дарозе нас абганяў аўтобус Міністэрства культуры з гасцінім фэстывалем. На падъходзе да памятнага каменю з пшыльдай у гонар Максіма Багдановіча мы нагніталі мужчыну ў строгім касыдзоме з дыпліматам і паходным заплечнікам. Пад'ехаў дзядзька на старонікім ровары, стаў трох убаку. Кали каменю ўжо фатаграфаваліся ўдзельнікі і госьці сёлетніга «Ракуцёўскага лета».

Тут быў літаратуразнаўца Ўладзімер Содаль, дырэктар выдавецтва «Беларуская Энцыкляпедыя» Генадзь Пашкоў, пазэт Віктар Шыні, пазётка Віка Трэнас, барды Таціна Беланога, Натальля Пушкарова, пазэт і бард Серж Мінскевіч, кіраўнічка патрыятычнага клубу «Спадчына» з мястечка Дварэц, што на Гарадзеншчыне, Натальля Ляўкевіч са сваімі выхаванцамі.

Былі таксама госьці з-за мяжы: Станіслав Валодзька — старшыня згуртавання беларусаў латышскага

Сёлета на съяце дамінавала маладое пакаленьне.

Ракуцёўскі фальварак Лычкоўскіх.

гораду Даўгінавічы, Ніна Дзябольская з Масквы, чый дзядзька, Тэадор Дзябольскі, пакінуў пікавыя ўспаміны пра Максіма Багдановіча.

З Севастополью прыехала намесніца старшыні Ўсёукраінскага аб'яднання «Беларусь» Людміла Малько з упакам. З Санкт-Пецярбургу — унучата пісьменніца Антона Луцкевіча Маргарыта Пярова, якая паходзіць з роду Лычкоўскіх, у доме якіх у Ракуцёўшчыні жыў пазэт. Удзельнікі мінулых сустрочаў вітаўся са старымі знамімыі, дзяліліся новымі вершамі.

Наступным пунктам съяточнай праграмы было наведваньне фальварку, дзе ў 1911 годзе на запрашніе братоў Луцкевічаў жыў Максім Багдановіч і дзе былі напісаныя сёрыя вершаў «Старая Беларусь» ды пазэм «Вераніка». Галі даросы гасці фэстывалю сустракалі цікайную бабулі. Адна з іх напалохала непаслухмінага ўнuka: ия будзем слухацца бабу, дзядзькі забіруть з сабой. Другая бабія прысыроміла суседку: не паходзі дзядзькамі, ия хароныя — на фесціўні прыехалі. На падворку фальварку людзі набіліся на груны — нехта зазірніў у пень пуні, частка пайшла ў невілюшку хадзіні — дамок арандатара, як сведчыць інфармацыя на пшыльдзе (тут і жыў пазэт), а частка пайшла ў хату пабойей — сядзібу Лычкоўскіх.

Побач з фальваркам дзяяжурыць пажарная машына. Неабходнасць яе прысутнасці тут яскрава падкрэслівае пажарыцца на трыторыі фальварку. У 2001 годзе у выніку пажару загарэлі амаль усе гаспадарчяя прыбудовы, пазнаць іх сёньня можна па камянях падмуркі. Цяпер музэйныя памяціканія абсталіваныя сучаснай супраціпажарнай систэмай.

Алэдзэўшы фальварак, госьці фэстывалю рушылі да кірнічкі, дзе меў адбыцца канцэрт і літаратурныя чытанія. На выхадзе з падворку чакала нара міліцянтаў. Яны ветліва прасілі падрыхтаваць да наядзяду асабістыя речы, асабітва цікавіліся спіртнымі напоямі. Тое, што з'явіліся міліцянты да ўсіх на чысліцкотай беларускай мове, нікога не дзвіня. Па дарозе да кірнічкі людзі спыняліся да аднаго з падворків. Увагу прыцінявала аздабленыя дверы — прыгожы газон з кветкамі, маленчекі азірдо з буслом, казачнымі гномамі і вілзінмі жабамі па берагах.

«Умеюць жа людзі прыгожа зрабіць, каб было дзе адпачываць», — віказвалі госьці гаспадарамі двераў сваё захапленні. Тыя ў адказ запрашалі прыяжджаць у Ракуцёўшчыну часцей.

Калі кірнічкі ўжо сабраліся багата людзей. На сініх ішлі апошнія падрыхтавані. Кали крамак з сувонірамі, салодкай ватай, марозівамі і

шашлыкамі началі збіранца невядлікія чарты. Перымі на сініу выйшлі госьці з-за мяжы, якія прыбылі гасцініцай і Зімніцер Аршох відавочна асаналі колькасную перавату маладой аўдиторыі і таму, мабыць, неаднакроўні з'явіліся да томы эрасу ў творчасці Багдановіча. На сініе пазётату з'явиўся барды, свае вершы прачытывалі дзяўчакі з патрыятычнага клубу «Спадчына». Словы з вершу пра бел-чырвона-белы сцягтанак быў суструты волглескімі.

Мясцовыя, што прыйшлі да кірнічкі цільнымі сем'ямі, назіралі за такай рэакцыяй з цікавасцю. Сваі сіярэй длегаваў на сініу клуб пазётату і кампазытару «Жыцця», што яднае самадзейніцкія склектывы і асобных творцаў з усей Менскай вобласці. Са сцены колькі разы прагучала падзяка людзям за тое, што дзеялі пазэй трывалі такую съёку, а таксама запраничныя наведнікі. Ракуцёўшчыну наступнае лета.

Вяртаючыся на станцію, пярэжка было адварыць вочы ад тутгішніх краініц, каб было дзе адпачываць, — віказвалі госьці гаспадарамі двераў сваё захапленні. Калі не пасціль самому, то чытаць і слухаць вершы іншых. На вакзале палава падарожнікаў размалювалі па-беларуску, таму ў вагоне цыніка апошні нумар «ІІ» у кагосыі у руках выглядаў як належнае.

Фота аўтара

Парыж

Фотарэпартаж Андрэя Лянкевіча.

Я не памёр, убачыўшы яго. Я быў зьдзіўлены і адразу закахаўся. Горад прастат і густу, свойскі і зь першага моманту — «свой». У большасці горадоў Эўропы ты — замежнік ты — чужы. Эўрапейцы ставяцца да чужынцаў гасцініна, добра, але ты назаўсёды застанеся «не сваім». Парыжу ўсё роўна, хто Ты такі, адкуль Ты ўзгуся. Ты — жыхар. Адчуваеш гэты водар на паветры. У якім яшчэ горадзе могуць сусідавіць побач, падзеленныя дарогай, два раёны — артадаксальных габрэй і гейз... Дый масавае купаньне ў самым цэнтры Парыжу, ля самай Вежы Вежай...

Кідаенца ў очы адсутніасць вялікіх і дарагіх аўто. Французы падыходзіць да гэтага пытання практычна — дарагое паліва (€1,5 за літар) і шматлікія заторы на вуліцах перасадзілі іх на скутэры і ровары. Бізнесмены карыстаюцца небюджэтным скутэрамі з дахам, што дазваляе не апранаць пілем і не пісаваць фрызуры. Дый з паркінгам проблемаў значна меней — пакінуць скутэр можна на тратуары.

Эйфэлева вежа — турыстычны сымбаль гораду — проста вежа з вялікім PR вакол сабе. Запомнілася грамада турыстаў ля яе, цыганы-прапашайкі, чэргі па квіткі, якія ablіваюць вадой вялікія вэнтылятары. Дзесяць падабаеца стаяць пад дажджком на 30-градуснай сынёцы...

I, вядома, жанчыны. Горад каханья не пакіне вас у спакоі ні на хвіліну. Жанчыны ў Парыжы спакойная і незалежная, прыгажосць іх у шарме і невыглумачальнай вабнасці.

PHOTO BY MEDIANET

У Пецярбургу забілі беларуса

У Пецярбургу ў раёне Лігайскага праспэкту знойдзене цела 24-гадовага грамадзяніна Беларусі. Паводле съездства, малады беларус прыехаў у Расею на заработка. Разам з събрам ён адпачываў у начнім клубе «Мэтро», які абдова пакінуў разам раніцай. Гэта зафіксавала відзакамэрса клубу. На вуліцы хлопцы ўступілі ў канфлікт з незнаёмымі мужчынамі. (Відавочцы кажуць, што гэта быў ці то кітайды, ці то якуты). У часе бойкі беларус атрымаў шматлікія нажывыя раненны. Забойцы зынкілі з месца здарэння на машыне, нумар якой запомнілі відавочцы канфлікту.

У Астраўцы абрыйнулася воданапорная вежа

Аварыя здарылася юнцы побач з будпляцоўкай. 37-мэтровая канструкцыя з мэталічнай ёмістасцю на 300 кубамэтраў абрыйнулася на ўскрайне рабіцэнтру. На ёшчэцце, ніхто не пацярпей. Пашкоджаны толькі жалезабетонныя плоты, які стаяў побач. Будпляцоўку запіло вадой. Аварыя адбылася праз дэфармациі ў разрыў апорнага колца вежы, пабудаванай у 1988 г.

На станцыі мэтро «Марілёўская» жанчына звалілася на рэйкі

24 ліпеня на 10 хвілінаў быў спынены рух на

другой лініі менскага метро. Падчас выезду цыніка са станцыі, жанчыні сталага веку зрабілася блага і яна ўпала на рэйкі. Машыністу давялося прымяніць экстранае тармажніне. Жанчыну дасталі, выклікалі хуткую дапамогу.

На «Гарызонце» зробяць першы вэнсуэльскі тэлевізар
Стандарты віяччанія ў Вэнсуэле, дзе ў 2010 г. пачне работу сумесная вытворчасць, адразу нікому да адзінкамі з атастнімі перадачамі. Эксперыты съсвідлікаюць, што гэта было выкліканы на злы намерам тэлевізійнікаў, а недасканаласцю наўнага ў іх абсталівання.

У Мінску зноў па-свінску
На выхадных у Менску зноў патыхала гноем. Съмірдзела ў цэнтры і на заходзе горада. Пах курынага лайна з сталічнай пушкафабрыкі пакрывае горад у дні, калі вечер дзімле з паўночнага ўсходу, а памёту назапашваеца зашмат.

Кур'ёзны аўтавыпадак

У Менску адзін кіроўца трапіў у пастку. Ці то на ведаў, ці то забыўся, што з сядзіны вулцы знялі старыя трамвайнія рэйкі, і на ўсёй хуткасці, разварочваючыся, заехаў у траншэю, што ад іх

засталася. Прычым трапіў уперак — ні ўзад, ні ўперед. Адбылося гэта ў раёне вул. Калініна.

Тэлеканалы аглушаюць гледачоў рэкламай

Міністэрства гандлю падало ў суд на шэраг беларускіх тэлеканалаў, аўтавацьши іх у парушэнны Закону аб рэкламе. Як паказала праведзеная праверка, рэклама, што транслюеца на гэтых каналах, была занадта гучнай у параўнанні з астатнімі перадачамі. Эксперыты съсвідлікаюць, што гэта было выкліканы на злы намерам тэлевізійнікаў, а недасканаласцю наўнага ў іх абсталівання.

Прынесьце такое рашэнне супрацоўнікаў Міністэрства прымусіла сур'ёзнае павелічэнне колькасці атрыманых скаргаў на ўзровень гуку рэкламы.

Пяты мамант

На адной з будпляцовак Менску, у 7-мэтровым катлаване будаўнікі вывілі паршткі маманта. Косткі праліжалі ў зямлі ад 40 да 60 тысячай гадоў (то бок людзей гэты мамант ужо заспэў). Паводле археолагаў, знаходка дапаможа прасачыць географію міграціі мамантаў праз Беларусь.

Літаральна за дзесяць кіляметраў ад месца знаходкі сёлета былі

выяўленыя косці яшчэ чатырох мамантаў

Гаварцова прайграла, Азаранка выйграла

На прэстыжным тэнісным турніры East West Bank Classic, што праходзіць у Лос-Анджеlessе і мае прызы фонду на 600 тыс. даляраў, адбылася матчы трэціга кругу. Вольга Гаварцова прайграла ў 1/8 фіналу Бэтані Мэтэк (ЗША) — 5:7, 2:6, і выйшла з дадайшай барацьбы. А вось Вікторыя Азаранка выйграла ў аўстралійкі Саманты Стосур (7:6, 6:4) і выйшла ў чвэрцьфінал, дзе сустэрненца з Дзінарай Сафінай. Расіянка — 9-я ракетка сусвету.

У Роўне студэнты мяніліся жонкамі

У далікатнай сітуацыі апнінулася жыхарка Роўна (Украіна), якая выйшла замуж за афрыканскага студэнта. У плюны 23-гадовай жанчыны ўваходзіў пераезд з мужам у Афрыку, дадайшы развод і эміграцыю ў ЗША. І ўсё гэта было цалкам реальная, асабліва з улікам таго, што да заканчэння ВНУ сужэнцу заставаліся

личаныя месяцы. Аднак жыць у здыманай кватэры маладой жонкі муж адмовіўся.

Ін проста пачаў

амаль два месяцы пакуль Ірына пачала падазраваць штосці начыстае. А прычынай гэтаму стаўся той факт, што ейны чарнаскуры сужэнец стаў выглядзіць усё болей дзіўна. Ён прыходзіў да яе ў адным і тым самым адзені, але пры гэтым зымяняўся сам. То ён быў таўсцішым, то

ніжэйшым і вышэйшим, адзін дзене выдатна размаўляў па-украінску, а на другі ін мог звязаць двух словам.

Разгадка прыйшла да Ірыны. Н. нечакана — яна зразумела, што да яе ходзіць аблазнота розныя людзі. Жанчына адразу ж звязаўся ў мільён, якай і выявіла, што ў інтернаце іншаземных студэнтаў існавала цэлая «мафія».

Удзельнікі гэтага змовы жанліліся на украінскіх жанчынах, а пасля, карыстаючыся тым, што для іх жонак яны ўсе на адно аблічча, мяніліся імі. Прычым афрыканскія студэнты лічылі свае дзесятні ўсяго толькі «забаўным жартам». Цяпер ім давядзенца адказваць па больш чым не забаўным артыкуле, які характарызуе іхныя дзесяні ў «прымус ахвяры да полавага кантаクトу шляхам падману ўвядзення».

У Сыднэі выпаў першы з 1836 году снег

Акрамя сънегападу, у рэгіёне значна панізілася

Легендарны барабаншчык з сталічнага гурту «Drum Extasy» выступаюць на развітальнічым матчы футбалістаў Алексі Хацкевіча і Генадзя Туміловіча.

тэмпратура — да двух градусаў ніжэй за нуль. Сынегавое покрыва складаў ўсяго некалькі сантиметраў, але зьдзіўленыно аўстралійцу німа межаў. І пакуль дарослыя щукаюць ўсплупу віратку да расычышаючыя дарогі, дзяцята з радасцю граеца ў сънскіх ды лепіц сънегавікоў.

Італія выплаціць Лібі кампэнсацию за каляніялізм

Італія і Лібі амаль дамовіліся пра выплату Рымам вілікай кампэнсациі за трыццацьгадовую каляніяльнай праўленні. Гаворыць ідзе пра мільярдную суму.

Проект пагаднення пра дагледжавася будаўніцтва сучаснай аўтадарогі па тэрыторыі Лібі ўздоўж Міжземнаморскага ўзьбярэжжа, супрацоўніцтва ў галіне адукациі, а таксама зынічнай мінай, закладзенай шчэ ў каляніяльнай эпоху.

Лібі — важны гандлёвы патрнёр Італіі. На яе прыходзіць 25% ўсёй нафты і 33% газу, што імпартуецца на Апеніны. Паміж дзвюма краінамі таксама ажыццяўляецца ўзаемадзеянне ў справе спынення незаконнай міграцыі з Паўночнай Афрыкай ў Еўропу.

Тэрыторыя сънскіхшчын Лібі, што ўваходзіла ў склад Атаманскай імпрысы, была захопленая італьянскімі войскамі і ператворана ў каленію ў 1911 г. Гэты статус захоўваўся да 1943 г., покуль войскі Брытаніі і Францыі не ўсталявалі контроль над краінай.

У сънскі 1951 г. было абвешчана Злучане Карадэўства Лібі.

Паводле newsgu.com, рэліеў «Свабода», МБ, «Вечерні Гродно», БелаПАН, Белтэлерадыкампаніі, «Ежедневнік», 5 канал, Освітній портал, ул.инф.

дзе варта быць

ФЭСТЫ

Парадак словаў

У Менску — трэці міжнародны фэстываль пазэй «Парадак словаў». І жніўня ў Музэі гісторыі беларускай літаратуры (Багдановіча, 13) а 17-й пачнецца вечар беларускай пазэй з удзелам Уладзіміра Арлова, Марыі Мартысевіч, Андрэя Хадановіча ды іншых. У гэтых самы дзеяні ў фальварку «Добрыя мыслі» (Магілёўская, 12) а 20-й пачнецца першы беларускі СЛМП. Вядоўца — Андрэй Хадановіч. Слам адбываецца ў выглядзе пастыных спарынгаў — пазэты спаборнічаюць, падобна баксёрам. Толькі на блоцца, а верши чытаюць. 2 жніўня ў Музэі гісторыі літаратуры — прэзентацыі. А 12-й прэзентацыя проекту «Літаратурная радіё», а 13.45 — міжнароднага валошынскага літаратурнага фэсту. А 15.45

пачнецца прэзентацыя міжнароднага фэсту пазэй «ЛІТЕРАТРЭРА» і літаратурнага парталу «Літэраторр» (www.literatrr.ru) прэзентацыя Ташкенцкага міжнароднага фэстывалю і альманаху «Малі шаўковы шлях», а 15-й — вечар аўтара ЛІТО (Беларусь). Заканчэнне фэсту — а 17-й. Уздэл баруць Валлянік Акудовіч, Міхал Анечпастыдай ды іншыя. Уваход на ўсе мерапрыемствы вольны.

ВЫСТАВЫ

Творы Валянінцы Свентахоўскай

У Палацы мастацтва да 17 жніўня працуе выстава твораў Валянінцы Свентахоўскай.

Залаты фонд

З 6 да 31 жніўня ў Палацы мастацтва працуе выстава «Залаты фонд беларускага саюзу мастакоў». На выставе будзе прадстаўлены больш за 200 твораў беларускіх майстроў, якія сталі клясыкамі беларускай школы жывапису.

Карціны з пуху

У Музэі гісторыі беларускай літаратуры (Максіма Багдановіча, 15) да 25 жніўня працуе выстава твораў Раісы Маргунавай. Яе творы — гэта партрэты, краівыі, і выкананыя іны пухам таполі, дэмыту, хуці і іншых расыльняў.

«Жыцьцё прац колер»

У Мастацкім музеі (Леніна, 20) да 18 жніўня працуе выстава твораў Міколы Бушчыка. Селета Міколу Бушчыку спонілася 60 гадоў. Карціны мастака прадстаўлены ў мастацкіх калекцыях Беларусі, ЗША, Італіі, Канады, Партві, Німеччыны, Рэсе, Францыі і іншых краін сусвету.

Створаны мастаком знак ў жывапісных творах жывуць са мастойным жыцьцём, лёгка і вольна нараджаючы ў сіядомасы і гледача новыя сымбалі і вобразы.

Схавалі ад рэвалюцыі

Музэй гісторыі і культуры (Маркса, 12) упершыню паказваў гледачу «менскі скарб» — унікальны збор срэбных прадметаў чатырох стагоддзяў. Місы імпразатар, скрынічка князёўні, георгіеўская крыжы, ажурныя вазы і падсвечнікі —

усю 547 рачаў, створаных настрымі заходнезадарейскай і рэсейскай школай. Скарб быў знойдзены пры правядзенні будаўнічых работ на скрыжаванні вул. Валадарскага і Ўрцікага ў стапіцы 4 жніўня 1988 г.

Хутчэй за ўсё, скрабы былі за-кампаныя пасля рэвалюцыйных падзеяў 1917 г.

Чэпік у Шчамялеві

Выставка твораў беларускага мастака Міхала Чапіка называецца «Мой Менск». На выставе ў галерэі Л.Шчамялеві (пр. Ракасоўскага, 49) сабрана калі 30 пастэлляў. На гэтых працах можна побачыць Мінск 50-70-х XX ст. Міхал Чапік нарадзіўся ў вёсцы Залесьсе на Лепельшчыне ў 1925 г. У 1951—1985 гадах ён быў мастаком-дэкаратаром Опэрграна тэатру. Ён творыў на розных жанрах станковага жывапису, а таксама ў акварэлі, графіцы ды плякаце.

Летнік

Мядзельшчыне

Да 18 жніўня ў рамках праграмы па захаванні Еўрапейскай гісторыка-культурнай спадчыны пройдзе летнік, арганізаваны Беларускім добраахвотным таварыствам аховы помнікаў. У праграме — прывядзены ў парадак падмуркі сядзібнага дома Скірмунта ў Шматлаве, добрауларадкаўшчына наiemецкіх венечных ногілак. Першай сусветнай на Карабанах, устаноўлены ў памяць пра разбрэзаныя помнікі крикі і ўсіхважнныя. Пра-другіміжны і цыкл лекцыяў па ахове гісторыка-культурнай спадчыны, фотовыстава, канцэрты, конкурсы. Ахвотны ўзлы ўздел могучы патэлефонаваць арганізатарам: (029) 111-73-32, альбо даслаць ліст на мэйл: astan@tut.by

КАНЦЭРТЫ

Крама

7 жніўня ў «Графіцы» (зв. Калініна, 16) — канцэрт гурту «Крама». Пачатак а 20-й.

Фэст на даху ў Калодзішчах

2 жніўня на даху пакінутага будынку мae прайсыць першы ў Менску (дакладней, пад Менскам) open-air альтэрнатыўнай музыкі. Арганізатары абіцоўці мора сяяць яху пад зорнім небам, эмалітнай адукацыяй ды прэміямі неспадзянкі. Фэст пройдзе на тэатральнай базы адпачынку «Чайка» ў Калодзішчах. У гэты глыбікі кут ад

КІНО НА ВЫХОДНЫЯ

«Розыгрыш»

Расея, 2008, каляровы, 84 хв.

Рэжысёр: Андрэй Кудзіненка

Ролі выканаўцаў: Яўген Дэмітрыеў, Іван Аляксеев, Дзмітры Харацян, Ірына Купчанка, Дзмітры Дзюжак

Жанр: Школьная драма паводле сцэнару Аляксандра Качана, пайтэр аднайменнай стужкі 1976 году

Адзнака: 5,5 (3 з 10)

Пад выпускі экзамены школьнікамі адбылася расейская прам'яра апошні стужкі Андрэя Кудзіненка «Розыгрыш» — пайтэр аднайменнай драмы 1976 г., пастуслені паводле сцэнару Сламена Луніна. Ягоны сын Павал Лунін запрасіў на сваю студёню беларускага рэжысёра зрабіць сучасны варыянт фільму.

Згодна з сёньняшнім днём, сын алігарха Камароў пакрэўдзіўся на настайницу ангельскай мовы, вырашае жорстка разыграць яе. Плесцы інтрыгі яму замікае наўвок Глушко, які складае нез'язкую адзяснянку Камарову ў месца нефармальнага лідера.

Прадусар Лунін жорстка карантураўшчына стужку — і ў фільме прачытаеца прыхважаны кіфлікт замоўцаў і рэжысёра. Як настайнік змагаўся з вучнямі

— тады стары рэжысёр працаваў маладому свой съветнага погляд.

Перамагаў стары рэжысёр, але вынік атрымаўся вельмі недзізначны.

На ролю наўвіка прадусар пастаўіў папулярнага ў Расеі рэзіра Івана Аляксеева. Ягоны акторскі здольнасць саступаюць музичным, і старалікі стужкі былі вымушаны зрабіць галоўным героям адноўленага прарака. Гэта збыла ўсю маральную сістemu кафедрнага пастыра і пастаўіла перад рэжысёрам невырашальную задачу.

Апавяданне ад імя адміністрацыі героя чапіле, калі зробілася ў традыцыйнай рамантычнай альбо Дастаўскай. Але голас Камарова (яго грае малады беларускі актор Яўген Дэмітрыеў) — таталітарнаглуміруць. Гэта голас карьнернага і помнікавага згіста, які мае суневазу. (Дарчы, у першапачатковым сцэнару Аляксандра Качана нікага задаўнага тэксты не было.)

У выніку фільм распадаецца не некалькі слёў.

Есць прынізліва-съвеխі кадры, калі станову-чы герой грае музыку і глыніць гарэлку. Закаха-ны бычыць па начнім горадзе і гланіць тралей-бус. Блішчыць асфальт. Над горадам стаіць тум і съёкі.

Есць каржакі-тэхнічныя даросція прараканы (усё, як у жыцці!). Прыніціовая да адніца (Ірына Купчанка), рохля дыркіт (Юры Куняўчук), ду-навата-нажабы фізкультурнік (Дзмітры Дзюжак).

А Дзмітры Харацян — алігарх, і Еўдакія Германа — матуля, звар'яцелая на Рэрыху, прыйшлі ў фільм з патрэздніга «Розыгрышу», дзе яны гравалі галоўныя ролямі.

І, нарашце, ёсьць маскоўскі глянур дыскатаў і боўлінг, калі рэжысёр зъвязыў на руках і натагах.

Так што жа вагаеца паміж плюхай школьнай драмай і глянурнай прэзентацыяй.

Станоўчы герой перамагаўшчы, але галоўныя нягоднік — ўсё роўна на кані. Міасцініца можна зблізіцца з каптузіяй. Цынізм асуджаеца, але выглядае нормай.

Быць зъвязацца із такімі непахаданымі высо-вымі, Кудзіненка пастаўіў на фінале выдэклуючы цытату — падарунак прадусару. Глазы фільму «Розыгрыш» — пра сіход на школу — падарунак фільмісту. Глазы фільму — падарунак падарунку. Глазы фільму — падарунак падарунку. Глазы фільму — падарунак падарунку.

Андрэй Расінскі

Стабільная Эўрыка

Засада! Як съведчыць апошняя прэсуха Ярмошынай, ні яна, ні аўтар гучнай сэнтэнцы «апошняя выбары мы сфальсифікаў» не жадаюць вызнаваць, што нехта з іх склусіц наконт выніку народнага волевыяўлення 2006-га году. Фэльетон Лёліка Ушкіна.

— Мама, пачтайт казку.

— Добра, слухай, сынок. Такім чынам, жыў-быў цар. І было ў цара 3,36 сына. Першы вумны, другі тане сабе, трэці — дурань. А апошні быў поўным інвалідам на стацыянарным уліку ў Айбаліта. Сам памяркую — як можа быць ён фізычна нармальным, калі ў яго функцыяне толькі 0,36 адсотку органаў. І вось аднойчы цар...

Такі сімейны дыялг ня прадукт буйнай фантазіі. Гэта нармальная съледзтва адзіна магчымага вырашэння пытання даверу да электаральнага працэсу ў краіне. Гаворка пра тое — з якім жа вынікам перамог уладальнік крышталёвага сасуду на выбарах

2006 году.

Мадам Яро быццам рогам уперлася ў лічу 83 адсоткі (афіцыйны вынік АГЛ паводле версіі ЦВК), у той час яе апанэнт упартая ня хоча браць назад свае слова пра тое, што на тым жа галасаванні быў самым-самым-самым сымпатіяшкай у вачах аж 93,5 адсотку выбаршчыкаў.

Парадокс, які выклікае ступар у мазгах у любога чалавека, калі ён натуральна, ня злоўжывае «Крыжачком» рашэніям і выпускамі БТ вечарамі, трэба неяк разрушальца.

Выхад бачу адзіны — тэрмінова выдаць Дыrekтыву — тэарэму аб матэматычнай фальсифікацыі, сутнасць якой — 83 роўнае 93,5.

Так, рашэнне ня лёгкае. Калі 83 роўнае 93,5, то арыфметычным шляхам можна давесці, што ў нас адзін ня роўна адзін, як па ўсім съвешце, а роўна 1,126. І сказаўшы А., траба казаць Б.: падводзіць пад новую лічбавую сыстэму ўсе праівы арганізацыі «Белая Русь» паймелі 118 адсоткай на выбарах у парламэнт, ужо на пазыбенчыцу: уявеце фаліянты ў

кнігарнях «Воўк і 8,4 кальяніці», «4,8 танкістай і паўтары сабакі», афішы ў горадзе — «Рашэнны 3,6

Нацыянальнага сходу — у жыцці!», «У выпадку пажару званіце на нумар — 01,221», сатаністай, які замест традыцыйнага 666 малюю на магілках 799,2, ідышкія побытавыя дыялёті:

— Мне, калі ласка, «Крынічка» — адзін і аднадзінасточкі.

— Пакажы, малы, спачатку пашпарт, што табе сапраўды 20,268 гадоў.

Аднак другога сродку аднавіць імідж беларускіх выбараў як самых чэсных выбараў у съвеце ня бачу. У іншым выпадку давядзенца вызнаваць, што Ліда або Саша слыхалі, што ідэнтычна вызнаныню таго, што ідэнтычна палітычнаму апакаліпсісу.

Між іншага, у матэматычнай рэформы ёсьць і пазытыўныя моманты.

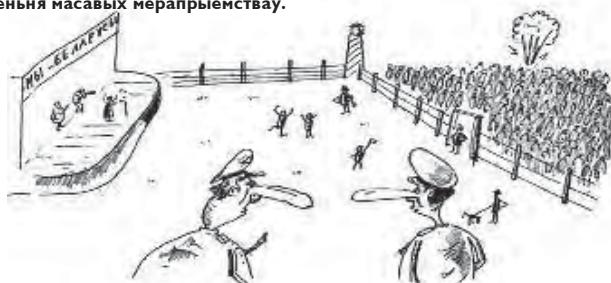
Пагадзенцы ў кантэксьце новых тэндэнцыяў інфармацыі ВЦК пра тое, што кандыдаты ад грамадзкай арганізацыі «Белая Русь» паймелі 118 адсоткай на выбарах у парламэнт, ужо на гэтак рэжы мэмбрану.

Акрамя таго, закладнікам матэматычнага рэнэсансу стане апазыція, якая будзе і далей насыща з старой лічбавай систэмай, як з той таращкевіцай. Тым самым яны яшчэ больш ізаляюць сябе ад простага люду. У той час як усе нармальныя беларусы будуть жыць у 2262-м годзе, адмарозкі па-даунішаму ў 2008-м, думаю, што трапіен гэта 5-ы месяц году, хаяць ён на самай справе 5-6-ы. І нарэшце на съмех людзм адзначаць Новы год 31 сіненя, хаяць ўсе ведаюць, што стаўші ёлкі і падаць з п'яной рожкай на навагоднюю салату аліе трэба 34 сіненя.

Нарэшце новая систэма дазволіць лёгкага фільтравання маладых опаў падчас экзаменаў у ВНУ. Слабы камісіі ад съмеху літаралына пад стол падзеліць, калі на кантрольнае пытанне «колькі будзе два на два?» абытурыент-сібра «Малодога фронту» ляпне «чатыры». Усім жа видома, што два на два роўна 4,504.

КАЛІ Б...

...улады рэалізавалі на практицы новыя правілы правядзення масавых мерапрыемстваў.

Генэрал МУС: Пасля таго як адпаведна новым стандартам правядзення масавых мерапрыемстваў мы не пускілі на канцэрт людзей у п'яном стане, з падарознымі жалезнымі прадметамі, тых, хто меў піва і віно, хто не адпавядае візуальному контролю фізычнага стану, мы гарантавалі гледачам поўную бліскапеку.

ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ

ВІТАННІ

Вітаўшем самага гігінага і выскакораднага мужчыну ў паднібеснай. Жадам творчых поспехаў і шчасливага жыцця. Жонка і сын

Шчыра віншую ѹ Бартосікаў з прыціц дзіцем! Зычу здароўя ўсёй родзіне. Вадзім Александровіч

МЭДЫКІ

Студэнты Гарадзенскага мэдуніверсітэту распачалі кампанію па фармаванні беларускамоўных груп. Заклікем усіх, хто ўжо з'яўляецца студэнтам альбо які абітурыент і жадае назнавацца на роднай мове, пісаць ліст са свядомі дадзенымі на скрынку pikulus@tut.by

ПРАЦА

Прадстаўнікі органаў мясцовага самакіравання грамадскіх арганізацій Беларусі запрашоцца да ўдзелу ў чарговым сімінах «Распрацоўка практычных прапаноў для ўдзелу ў праграмах Эўрасоюза». Сіміна арганізуецца з мэтай наўчання распрацоўцы й парыткотуры практычных заўважаў адпаведнай якасці для ўдзелу ў тэматычных праграмах Эўрасоюза. Сіміна пададзена на 4 па 6 верасьня.

Апошні тэрмін падачы заявак: 20 жніўня 2008 году. Эксперыты праграмы: Таціана Паашавалава (029) 664-94-26, Улад Вілічка (029) 612-09-73. Тэхнічны арганізатар сіміна: Таціана Кавалева (029) 353 44 45. Болль падразніўшы інфармацыю можна атрымаць праз элекtronную адрасу info@eobelarus.info

ЯКІСНЫ выканано пісмовыя працы па беларускай гісторыі, літаратуры, мове. Звязрэцца загадзя. Т.: (029) 101-03-24. Юрэс.

ЯКІСНЫ набор, рэдагаваны тэкстам на беларускай мове. Звязрэцца загадзя. Т.: (029) 101-03-24. Юрэс

КІНГІ

Прапануем «Незалежнай прэсы»: Быкаў, Барадулин, Буржук, Арлоў, Кіель, Конан, Гарашкі, Разанав, Брыль інш. «Онан» розныя випускі, соні афтараў у т.л. тэксты на тэатралізацыі, літаратурнае аучоба «Дапаможам падыхніць», тэатральныя розных канцэртаў, пераклад, віншавальныя вершы, рэдактура, выдачы. Т.: (029) 753-91-96, aleksnig@mail.ru

Шыкаем кнігі, матрыцы па гісторыі: Сярэднявечча, ВАВ, напалеоніўскі пэрыяд. Т.: (029) 753-91-96

«НН» СТО ГАДОЎ З ВАМИ

На ст. Навагрудок, у Менскай губ., ва ўто- рак раницай калі дзвяціці невядомых людзей напалі на поезд ды хадзелі забраць гроши, што везлі ў асобным вагоне. Пад этым вагон яны кінулы бом- бу, яна аднаго не забраўшы.

«Наша Ніва». №16. 1908

Наша Ніва

незалежная газета

заснаваная ў 1906, адноўленая ў 1991
галоўны рэдактары «Нашай Ніве»:
З. Вольскі (1906). А. Уласаў (1906—1914).
Янка Купала (1914—1915). А.Луцкевіч,
У.Знамероўскі (1920). С.Дубавец (1991—2000).

сакратарка рэдакцыі Настя Бакшанская
шоф-рэдактар Андрэй Дынько
гaloўны рэдактар Андрэй Скурко
мастакі рэдактар Сяргей Харэцкі
заснавальнік Місісіпі фонд выдання
газеты «Наша Ніва»
выдавец Прыватнае прадпрыемства «Суродчыца»

АДРАС ДЛЯ ДОПІСА:
220050, Менск, а/c 537
Tel/fax: (017) 284-73-29, 8-029-613-32-32,
8-029-707-73-29.
E-mail: nn@nn.by
On-line: www.nn.by

наша ніва. Спасынка на «нашай Ніве» забавковая. 12 пасос фарматам А2, біярх. Друкуні РПЧ «Друкарства беларускага Дому друкарства». Менск, пр. Св. Скота, 10. Тэл.: (017) 284-73-29. Пасынкі: «Нашай Ніве» №51 з 14 сакавіка 2007, відадзеніе Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь. Юрдычны адрес: 220101, г. Менск, пр. Ракасоўскага, 102-71. Ріп. №1206280014 у Міністэрстве юстыцыі Рэспублікі Беларусь. Нумар підписаны ў друку 23.00.07.00.87. Рэдакцыйны адрес: Ракасоўскага, 102-71.

Падарожжы па руінах маюць свой турыстычны шарм. Нашая краіна працануе для таго ўнікальныя магчымасці. На фота: Бяроза, сапегаўскі кляштар картузаў. Дакладней, тое, што ад яго пакінула XX стагодзьдзе.

